

“Voetbal is oorlog” – De rest ook?

Een corpusonderzoek over metaforiek in de Nederlandse sportverslaggeving *

Fabian Busch

Inleiding

“Voetbal is oorlog”, aldus de Nederlandse oud-voetbaltrainer Rinus Michels, misschien beter bekend als *De Generaal*. Over de oorlogs- en gevechtmetaforiek in de voetbaltaal en de voetbalverslaggeving is veel geschreven (Dankert 1969; Burkhardt 2006; Lavric et al. 2008). Enerzijds wordt hierbij getoond dat het voetbal centraal staat bij de wetenschappelijke studie naar de taal van de sport. In het Nederlandstalig gebied zijn hier René Appel (1990) en Arno Kantelberg (1997) te noemen, die allebei een boek met de titel *voetbaltaal* gepubliceerd hebben. Anderzijds laat zich vermoeden dat de domeinen oorlog, conflict, militair en gevecht internationaal dé leveranciers voor het metafoorgebruik in de taal van het voetbal zijn. Voor het Duits hebben Rainer Küster (1998), Kasra Samii (2006) en Stephan Vierkant (2008) dit kunnen tonen. En ook voor het Frans (Michels 2002) en het Zweeds (Nordin 2008) zijn er vergelijkbare resultaten verzameld.

In mijn onderzoek heb ik me bezighouden met de vraag of dit ook voor andere sporttakken geldt. Als voetbal oorlog is, is de rest het ook? Is er dus een gelijksoortig gebruik van bepaalde metaforen binnen andere sporttakken te herkennen? En wat zijn de andere domeinen, die als leverancier voor de beeldspraak in de sportverslaggeving fungeren? Hiervoor werden naast het voetbal de sporten tennis en schaatsen bekeken die eveneens van een hoge populariteit genieten, zowel in de media als bij het publiek. Bovendien heb ik onderzoek gedaan naar de doelgroep van de metaforen, dus naar degene actoren die ermee omschreven worden. Meer in het bijzonder lag de focus hierbij op mogelijke verschillen tussen mannen en vrouwen als objecten van de beeldspraak. In de boven genoemde literatuur wordt met dit aspect trouwens geen rekening gehouden. Aan mijn onderzoeksvragen lagen enkele gedachten en stereotiepe verwachtingen ten grondslag. De karakterisering van het voetbal door oorlogs- en gevechtmetaforiek beredeneert Rainer Küster (1998: 55) vooral met het “agonale Prinzip”. Dus met de wedstrijd die talrijke analogieën

* Dit artikel ontstond op basis van een bachelorscriptie aan de Westfälische Wilhelms-Universität Münster

tussen oorlog en spel probeert. Met name het voetbal lijkt hiervoor bijzonder geschikt te zijn. Tenminste op lokaal niveau bestaat het imago als sport van de lagere klassen die traditioneel door arbeiders beoefend wordt. Vergt een dergelijke typische mannensport, die alleen door een gevecht van man tegen man en de juiste tactiek gewonnen wordt, dus een evenzeer mannelijke, ruwe en krijgshaftige taal? En kan je hetzelfde fenomeen ook bij het vrouwenvoetbal herkennen of staan hierbij bijvoorbeeld esthetische of kunstige metaforen voorop? Natuurlijk geldt ook voor het tennis dat twee partijen tegen elkaar wedijveren. Deze sport heeft stereotypisch echter meer aantrekkingskracht op de hogere, rijkere klassen van de maatschappij en wordt eerder als beschaafd en welgemanierd beschouwd. Wellicht komt dit overeen met een meer beschaafd en welgemanierd taal- en metafoorgebruik, bijvoorbeeld door significant meer religieuze of wetenschappelijke metaforen. Of focust de verslaggeving ook hierbij op het wedstrijd karakter en prefereert ze ook hier de oorlogs- en conflictmetaforiek? En welke rol zou daarbij het feit kunnen spelen dat tennis, anders dan voetbal, meestal geen teamsport en geen contactsport is? Misschien laat de beeldspraak vele gelijkenissen zien tussen het voetbal en het tennis omdat beide balsporten zijn. Tegelijkertijd zou dit feit kunnen betekenen dat je een significant afwijkende metaforiek bij het schaatsen vindt omdat hier geen bal als spelobject centraal staat. In dit verband moet ik aanvullen dat er door het begrip schaatsen de zogenoemde ijssnelloop bedoeld wordt en niet het esthetische figuurrijden. In vergelijking met de twee andere sporttakken vecht je bij het schaatsen in de eerste plaats niet tegen een opponent, maar tegen de tijd. Welke invloed zou dit aspect dus kunnen hebben? Bovendien zal ook voor het tennis en het schaatsen onderzoek worden gedaan naar de verschillen tussen het metaforische omschrijven van mannelijke en vrouwelijke beoefenaars.

Gebruikte methode

Voor het corpusonderzoek heb ik gebruik gemaakt van het systeem Nexis®. Om een nationale en algemene dwarsdoorsnede van de Nederlandse printmedia te kunnen tonen, werd er voor twee van de grootste Nederlandse landelijke dagbladen gekozen. De schaal was daarbij de grootte van de oplage (vgl. Bakker & Scholten 2009: 19). Ten eerste is er *de Volkskrant* die op een eerder hoogopgeleid publiek is gericht en als kwaliteitskrant geldt. Ten tweede werd *De Telegraaf* geraadpleegd, een dagblad dat een breed doelgroep bezit en bovendien een omvangrijke sportsectie bevat (Bakker & Scholten 2009: 19). Samenvattend verklaren Piet Bakker en Otto Scholten (2009: 19): “Het belangrijkste verschil tussen *De Telegraaf* [...] enerzijds en [...] *de Volkskrant* anderzijds is waarschijnlijk te vinden in de lezerskring. De lezers van *De Telegraaf* [...] lijken op een dwarsdoorsnede van de Nederlandse bevolking, terwijl in de lezerskringen van [...] *de Volkskrant* [...] de hogere inkomens- en opleidingscategorieën flink zijn oververtegenwoordigd.” Gezamenlijk bieden de kranten dus een representatief overzicht van het Nederlandse krantenlandschap. Dientengevolge leverden *de Volkskrant* en *De Telegraaf* het corpusmateriaal, bestaande uit 200 metaforen per tak van de sport (telkens 100 per krant waarbinnen telkens de

eerste 50 voor mannen en vrouwen en dus in totaal 600). Hierbij werd alleen voor verslagen gekozen die in de afgelopen zes maanden gepubliceerd werden (teldatum 20 februari 2014). Met het oog op het kader van een bachelorscriptie leek me dit aantal metaforen probaat om representatieve en actuele uitspraken te kunnen geven. Verder is het belangrijk dat enerzijds alleen teksten werden onderzocht waarin de informatieoverdracht van het eigenlijke sportgebeurtenis centraal staat. Anderzijds was uitsluitend de internationale en de nationale sport onderwerp van het onderzoek. Op die manier werd zorg gedragen voor de homogeniteit van de database (vgl. Samii 2006: 67).

De keuze voor de drie sporten laat zich als volgt verklaren: het voetbal, het tennis en het schaatsen horen bij de meest populaire sporten in Nederland en geven dus een representatieve indruk van de Nederlandse sportverslaggeving in het algemeen. Voor de drie sporten geldt daarenboven dat de wedstrijd in het middelpunt staat, tegelijkertijd zijn er echter enkele belangrijke verschillen. Terwijl het voetbal een competitie tussen twee ploegen is, vertoont het tennis de wedstrijd tussen twee aparte sporters. Ook schaatsers sporten alleen en winnen en verliezen in de eerste plaats voor zichzelf, hierbij gaat het echter om het halen van de snelste tijd en niet om een directe competitie tussen twee partijen. Het identificatieproces van de metaforen heb ik met behulp van de *metaphor identification procedure* (MIP) door de *Pragglejaz group* (2007) bewerkstelligd. Het volgende vier-stappen-plan vat de *MIP-methode* samen en levert een goed overzicht van mijn werkwijze (Cameron & Maslen 2010: 104):

1. The researcher familiarizes her/himself with the discourse data.
2. The researcher works through the data looking for possible metaphors.
3. Each possible metaphor is checked for:
 - (a) its meaning in the discourse context;
 - (b) the existence of another, more basic meaning;
 - (c) an incongruity or contrast between these meanings, and a transfer from the basic to the contextual meaning.
4. If the possible metaphor satisfies each of the above, it is coded as metaphor, usually by underlining or listing.

Om het begrip van een metafoor te concretiseren, is vooral de opvatting van George Lakoff en Mark Johnson handig en populair. In hun in 1980 verschenen *Metaphors We Live By* (Nl. *Leven in metaforen*) verklaren ze dat metaforen niet alleen elementen van de taal, maar ook van de cognitie zijn (Lakoff & Johnson 2003: 8). Dus degene die denkt en voelt, structureert zijn gedachten door metaforen (Lakoff & Johnson 2003: 7). Al met al is het leveren van een precieze definitie moeilijk en het raadplegen van een woordenboek onvermijdelijk. Vandaar is het voorstel van Van Dale (2005: 2140) heel behulpzaam om de betekenis van een metafoor te benaderen:

metafoor (de) **1** overdrachtelijk taalgebruik in het algemeen, stijlfiguur of betekenisverandering waarbij een woord of uitdrukking gebruikt wordt als naam voor iets waarop ze in letterlijke zin niet van toepassing zijn

2 overdrachtelijk taalgebruik gebaseerd op vergelijking; - woord dat of uitdrukking die zo’n overdracht ondergaat [...]

De metafoor (Gr. *metaphora* = overdracht) wordt dus beknopt als overdrachtelijk taalgebruik opgevat dat vaak gebaseerd is op een vergelijking.

In een laatste stap werden de geïdentificeerde metaforen gecategoriseerd en ingedeeld bij bepaalde bronnen van de metaforiek. Iedere bron, ook domein of gebied genoemd, beschrijft daarbij de oorsprong van een metaforische uiting. In dit kader moet vooral rekening worden gehouden met enkele moeilijkheden waarop ook Samii (2006: 70) attent maakt, zodat er sprake is van enige grensgevallen die je op het eerste gezicht niet duidelijk kan classificeren. Vooral composita die uit twee verschillende leverancierbereiken zijn samengezet, zijn me daarbij tegengekomen. Evenals bij Samii (2006: 71) is hier echter het stamwoord doorslaggevend. Voor de verdere gevallen is zowel het beschouwen van de context als het raadplegen van *Van Dale* een doelmatige oplossing. Desalniettemin bestaat er een klein aantal metaforische uitingen die je bij meerdere categorieën tegelijk zou kunnen indelen. In dit geval heb ik voor de mijns inziens pregnantere bron gekozen. Omdat de concrete benoeming en de afbakening van de domeinen lastig en onduidelijk kan zijn, is dit met behulp van twee vergelijkbare onderzoeken verricht (vgl. Vierkant 2008: 127 & Samii 2006: 182). Zodoende zijn er in totaal 14 categorieën te vinden die in de volgende tabellen afgebeeld zijn.

Resultaten

Bron	<i>Telegraaf</i>	<i>Volkskrant</i>	Absolute frequentie	Procentuele frequentie
Gevecht, conflict	70	98	168	28,0
Kunst	34	32	66	11,0
Reis, transport	26	32	58	9,7
Vrije tijd, dagelijks leven	30	22	52	8,7
Natuur	26	21	47	7,8
Economie	16	14	30	5,0
Geloof	10	17	27	4,5
Techniek, wetenschap	12	15	27	4,5
Politiek, beleid	13	13	26	4,3
Ongeluk, rampspoed	16	18	24	4,0
Spel	14	9	23	3,8
Werk, handwerk	9	11	20	3,3
Sport	9	7	16	2,7
Geneeskunde	15	11	16	2,7
<i>Totaal</i>	<i>300</i>	<i>300</i>	600	100

afb. 1: frequentie metaforen sportoverkoepelend

Bron	Voetbal	Tennis	Schaatsen
Gevecht, conflict	34 (68)	29,5 (59)	20,5 (41)
Kunst	9 (18)	11,5 (23)	12,5 (25)
Reis, transport	8,5 (17)	8 (16)	12,5 (25)
Vrije tijd, dagelijks leven	5 (10)	10,5 (21)	10,5 (21)
Natuur	11 (22)	5 (10)	7,5 (15)
Economie	6,5 (13)	6 (12)	2,5 (5)
Geloof	1 (2)	6,5 (13)	6 (12)
Techniek, wetenschap	3,5 (7)	4 (8)	6 (12)
Politiek, beleid	4 (8)	2,5 (5)	6,5 (13)
Ongeluk, rampspoed	4 (8)	3,5 (7)	4,5 (9)
Spel	6 (12)	4,5 (9)	1 (2)
Werk, handwerk	3 (6)	2 (4)	5 (10)
Sport	2 (4)	4 (8)	2 (4)
Geneeskunde	2,5 (5)	2,5 (5)	3 (6)

afb. 2: frequentie metaforen voor de sporttakken in procent / gegevens tussen haakjes zijn absolute cijfers

Voor alle sporten geldt dat de meeste metaforen afkomstig zijn uit het domein *Gevecht, conflict*. De verhoudingen divergeren echter significant, zodat er opvallende verschillen tussen de sporten te zien zijn. Vooral de bereiken met een groot aantal gegevens permitteren conclusies waarop in de volgende analyse exemplarisch wordt ingegaan.

Analyse en interpretatie

a) Voetbal (zie appendix, lijst 1)

Bron	Mannen	Vrouwen	Totaal / %
Gevecht, conflict	34	34	34
Natuur	11	11	11
Kunst	6	12	9
Reis, transport	9	8	8,5
Economie	7	6	6,5
Spel	7	5	6
Vrije tijd, dagelijks leven	3	7	5
Ongeluk, rampspoed	5	3	4
Politiek, beleid	3	5	4
Techniek, wetenschap	4	3	3,5
Werk, handwerk	5	1	3
Geneeskunde	2	3	2,5
Sport	3	1	2
Geloof	1	1	1

afb. 3: frequentie metaforen voor het voetbal in procent / gegevens voor mannen en vrouwen zijn tegelijk absolute cijfers

Gevecht, conflict

Zoals voor de sporten in het algemeen (vgl. Afb. 1), is blijkbaar ook voor het voetbal het domein *Gevecht, conflict* absoluut vooraanstaand bij het leveren van de metaforiek. Interessant is dat het aantal gegevens zowel bij de mannen als bij de vrouwen volmaakt evenwichtig is (telkens 34). Van een desbetreffend variërend metafoorgebruik in de sportverslaggeving kan er dus geen sprake zijn, zodat de volgende fenomenen gelijkmatig voor beide geslachten te vinden zijn. Vooral de termen *duel* en *verovering/veroveren* lijken in de categorie *Gevecht, conflict* bijzonder populair te zijn:

1. Het **duel** met Vitesse was de vijfde(!) in twee weken tijd.
2. [...] en **veroverde** later met AC Milan de Champions League.

De *verovering* of het *veroveren* van een titel zoals de Champions League is hét doel van een voetballer. Dit wordt bereikt door het winnen van een *duel*, dat eigenlijk een “tweegevecht” (*Van Dale Online*) tussen partijen ter sprake brengt. Door het frequente gebruik bezitten deze uitdrukkingen alleen nog een zwakke metaforische uitstraling. De volgende voorbeelden tonen dat een wedstrijd of het naderen daarvan ook sterker metaforisch kan worden beschreven:

3. [...] en kon **het vizier** alvast **op** Feyenoord worden **gericht**.
4. [...] trots als ze waren op **talloze gevechten die ze hadden geleverd** met Duitse aanvallers als Mbabi en Marozsan.

Door de keuze voor het woord *vizier*, dat volgens *Van Dale Online* een “richt-middel op de loop van vuurwapens” is, krijgt het focussen op de volgende tegenstander een duidelijk agressievere toon. Hetzelfde geldt voor de wedstrijd die als leveren van een gevecht wordt beschreven. Ook de concrete, directe handelingen die een voetballer moet verrichten, namelijk het raken van een bal, kan je op die manier verbeelden:

5. Zij deed in het strafschopgebied wat een spits betaamt als de bal gunstig voor de sterkste voet valt: **uithalen, zonder schroom**.

In deze context valt op dat de agressieve beeldspraak heel vaak van militaire oorsprong is, wat in het bijzonder de volgende voorbeelden laten zien:

6. Met tien man volstond voor AC Milan **de tactiek van de verschroeide aarde**.
7. [...] als een ploeg zo dicht bij de eigen doelman blijft, om **de stellingen te verdedigen**.
8. Dat gebeurde meestal via topschutter Lotta Schelin en **haar collega aan het front**, Kosovare Asllani.

Terwijl de metaforen (6) en (7) het tactische verdedigen van ploegen met militaire strategieën vergelijken, wordt de tweede spits in voorbeeld (8) *haar collega aan het front* genoemd. Het feit dat je alle fenomenen eigenlijk in verband met oorlog vindt, geeft de metaforiek een bijzonder sarcastisch karakter. Volgens Appel (1990: 88) is de rol en de invloed van de journalisten daarbij duidelijk, want “[...] voetbalverslaggevers zijn oorlogscorrespondenten geworden [...]”. Dientengevolge betekent het voor de lezer “dat het voor de hand ligt om een voetbalwedstrijd te bekijken als een soort miniatuur-oorlog” (Appel 1990: 87). Vooral *de Volkskrant* maakt vaak gebruik van zulke metaforen. Door de reputatie als kwaliteitskrant en de oververtegenwoordigde hoogopgeleide lezerskring (vgl. Bakker & Scholten 2009: 19) is dit volstrekt verrassend. Eigenlijk zou je er *De Telegraaf* als vooraanstaand verwachten omdat die bekendstaat voor zijn amusement, onder meer door middel van beeldspraak (vgl. *ibid.*).

Natuur

Met een frequentie van 11 %, in gelijke mate voor mannen en vrouwen, speelt ook het domein *Natuur* een belangrijke rol voor de beeldspraak in het voetbal (vgl. *Afb.* 3). Het vrouwelijke Nederlandse elftal wordt daarbij met een leeuw vergeleken, wat blijkbaar meer te maken heeft met het wapen van de Nederlandse voetbalbond en minder met de eigenschappen van de ploeg:

9. **De Oranje Leeuwinnen**, vooralsnog meer een marketingterm dan een geuzennaam, [...].

De ondertoon in voorbeeld (9) laat zien dat metaforiek soms ironisch bedoeld is en niet per se met een analogie tussen twee voorwerpen te verklaren is. Bovendien valt hier op dat metaforen ook als gelexicaliseerde bijnamen kunnen voorkomen die “in plaats van het oorspronkelijke woord worden gebruikt” (Kantelberg 1997: 7). Dit gebeurt vaak met een toevoegsel dat de typische kleur van de desbetreffende ploeg of zijn tricot beschrijft (hier: *oranje* voor Nederland; vgl. ook *Rode Duivels* voor België). In de meeste gevallen bestaat de bron *Natuur* uit typische natuurlijke eigenschappen en vermogens waarover zowel mensen als dieren beschikken:

10. Hij **had een neusje** voor de goal.
11. [...] concludeerde trainer Alfred Schreuder, het **tactische brein** van FC Twente.
12. [...] die ditmaal wel **koelbloedig** bleef.

Zoals het voorbeeld (12) toont, hoort hier ook het controleren van emoties bij. De voor de sport noodzakelijke motivatie en dus het prikkelen van emoties wordt bovendien door natuurlijke fenomenen, in dit geval door het vuur, beschreven:

13. In de rust [...] geprobeerd **wat vuur in de ploeg te krijgen**.

Reis, transport

De categorie *Reis, transport* heeft een frequentie van 8,5 % (mannen 9 % en vrouwen 8 %) en behoort eveneens tot de relatief vaak benutte domeinen (vgl. *Afb. 3*). In dit kader is vooral de verwijzing naar de scheepvaart, waar de Nederlanders traditioneel bekend om staan, opvallend. Blijkbaar komt dit ook in de Nederlandse sportverslaggeving tot uiting:

14. Hij **raakte** na een pass van Silva **verzeild in een te moeilijke hoek** van het veld.
15. [...] blijft de Enschedese **club in het kielzog** van koploper Ajax.
16. We zien wel **waar uiteindelijk het schip strandt**.

Metafoor (14) beschrijft het verzeilen van een enkele speler die op reis is naar het doel, zowel letterlijk naar de eindbestemming als figuurlijk naar het voetbaldoel. In de voorbeelden (15) en (16) gaat het om de positionering van een ploeg in de hele competitie. Om dit reizen naar de top van de Nederlandse eredivisie te verbeelden, lijkt de scheepvaart dus geschikt en populair te zijn. Een dergelijk fenomeen laat evenzo het volgende voorbeeld zien, maar hier wordt het beklimmen van een berg geprefereerd:

17. Nederland **bewandelt** gepassioneerd **de weg omhoog naar de top**, wetende dat **de route lang is**.

Dat het voetballen vaak met een reis of met een route die *lang is* wordt vergeleken, heeft ook te maken met een langdurig seizoen dat evenzeer één doel heeft: de winst van het kampioenschap. Zulk een reis bestaat daarbij uit meerdere lange wegen die door vele kleine *stappen* moeten worden bewandeld:

18. Toch leek Nederland **op weg naar de zege**.
19. Het belangrijkste voor Tomasson is dat zijn ploeg **stappen blijft maken**.

Ongeluk, rampspoed

De laatste categorie die ik in dit verband analyseer, laat zien dat een nederlaag in een voetbalwedstrijd soms sterk overdreven omschreven wordt met een eigenlijk ernstige *Ongeluk* of *rampspoed* (4 %). Het bijzonder duidelijke verliezen wordt hieronder gelijkgesteld met een *debacle* of een soort *ellende*:

20. [...] had hij nog zo gewezen op **het debacle** in Deventer (4-1 verlies tegen Go Ahead Eagles).
21. City roept **ellende** over zichzelf af

Dit hyperbolische taalgebruik is volgens Dankert (1969: 58) in het bijzonder voor de voetbalverslaggeving typerend. Hij beredeneert dit met de poging om de monotonie door steeds nieuwe hyperbolen te verdringen, zodat de verslaggevers de “Hyperbolik bis ins Groteske” (Dankert 1969: 66) verwringen. Ook het volgende, sterk figuurlijke voorbeeld onderstreept het frequente gebruik van hyperbolen in deze context:

22. Het Nederlands vrouwenelftal heeft zich in de strijd om een plaats op het WK 2015 in Canada **lelijk in de voet geschoten**.

b) Tennis (zie appendix, lijst 2)

Bron	Mannen	Vrouwen	Totaal / %
Gevecht, conflict	29	30	29,5
Kunst	13	10	11,5
Vrije tijd, dagelijks leven	18	3	10,5
Reis, transport	7	9	8
Geloof	5	8	6,5
Economie	8	4	6
Natuur	4	6	5
Spel	5	4	4,5
Sport	4	4	4
Techniek, wetenschap	2	6	4
Ongeluk, rampspoed	3	4	3,5
Politiek, beleid	0	5	2,5
Geneeskunde	2	3	2,5
Werk, handwerk	0	4	2

afb. 4: frequentie metaforen voor het tennis in procent / gegevens voor mannen en vrouwen zijn tegelijk absolute cijfers

Gevecht, conflict

Ook voor het tennis geldt dat het bereik *Gevecht, conflict* bij verre het meest gebruikte is (29,5 %). Opnieuw laat afbeelding 4 daarbij geen verschillen tussen mannen en vrouwen zien (29 vs. 30 metaforen). Burkhardt (2006: 61) poneert in deze context de stelling: “Die zentrale Metapher, nach der die Ballsportarten modelliert sind, ist BALLSPIELE SIND KRIEG/KAMPF”. De gegevens voor zowel het voetbal als het tennis laten dus wel degelijk vermoeden dat balsporten in het algemeen door metaforen geïllustreerd worden die afkomstig zijn uit het domein *Gevecht, conflict*. Schümer (1998: 18) fundeert dit met zijn verklaring dat balsporten de laatste openbare meningsuitingen vertonen waarbij verbaal en lichamelijk geweld tegen dingen en mensen gedoogd en zelfs gevergd wordt:

23. [...] nadat ze vrijdag Agnieszka Radwanska (1.72 meter) **een pak slaag** (6-1, 6-2) **had gegeven**.

Wat in de maatschappelijke samenleving strafbaar is en eigenlijk niet getoleerd wordt, is in de sport en de verslaggeving dus in zekere zin toegestaan. Vooral het woord *uitschakeling* is me daarbij vaak tegengekomen:

24. Een jaar na de verrassende **uitschakeling** van Roger Federer [...].

Door het frequente gebruik van *uitschakelen* of *uitschakeling*, dat *Van Dale Online* als “buiten gevecht stellen” of “eliminieren” toelicht, wordt een fenomeen

verduidelijkt dat ook Burkhardt (2006: 62) ter sprake brengt. Volgens hem zijn enkele metaforen inmiddels normale benamingen geworden die niet per se geassocieerd worden met hun militaire herkomst. Een *uitschakeling* lijkt dus een synoniem te zijn voor het winnen tegen een concurrent die voor de rest van het toernooi *uitgeschakeld* is. Het zogenoemde KO-systeem van het tennis, waarbij je na een nederlaag niet meer mag deelnemen aan het toernooi, provoceert deze uitdrukking. Dat de metaforiek ook meteen aan de krijgsmacht kan laten denken, tonen de volgende voorbeelden:

25. Op de dag dat de **grote kanonnen** Juan Martin Del Potro en Andy Murray eruit vlogen [...].
26. In de eerste halve finale **stonden twee lanceerinrichtingen tegenover elkaar**.

De intentie van de verslaggever is daarbij duidelijk. Door de bewuste overdrijving wil hij de bijzondere prestatievermogens van de sporters onderstrepen. Deze accentuering vindt ook in het volgende voorbeeld plaats:

27. Zondag behaalde de 28-jarige Tsjech pas zijn negende toernooizege, te weinig voor **een speler van zijn kaliber**.

Bovendien valt op dat de vermogens van de tennisspelers en -speelsters steevast als *wapens* worden betiteld:

28. Toen Li **al haar wapens kon inzetten**, werd Cibulkova onder de voet gelopen: 6-0.

Dat wapens daarbij in direct verband staan met het afvuren van kogels die beslissen over leven en dood, verduidelijken de volgende voorbeelden:

29. Söderling **overleeft** machtig servicespel
30. [...] wat dat betekent voor **de gele kogels** die snelheden van bijna 230 kilometer per uur kunnen halen [...].

In het bijzonder voorbeeld (29) toont opnieuw een sterke overdrijving die de uiting sarcastisch laat klinken en die tegelijk weinig te maken heeft met een objectieve, inhoudelijke verslaggeving. Met een heel kritische ondertoon maakt ook Dankert (1969: 70) attent op dit voor de sport typisch fenomeen. Metafoor (30) laat een verder kenmerk herkennen dat Burkhardt (2006: 62) als “simplificerende Abstraktion” bestempelt. In plaats van het concrete, conventionele *tennisbal* te gebruiken, kiest de journalist voor het abstracte, simplificerende *gele kogels*. Hoewel de differentiatie tussen de twee dagbladen in mijn onderzoek een ondergeschikte rol speelt, wil ik in dit verband toch op één opmerkelijke bijzonderheid wijzen. Dankert (1969: 73) constateert dat een grote dichtheid van hyperbolische vergelijkingen vooral in boulevardkranten te vinden is. In dit geval zou dit betekenen dat het desbetreffende voorkomen in *De Telegraaf* talrijker zou moeten zijn dan in *de Volkskrant*. Hier is het echter precies andersom, zodat in het bijzonder de kwaliteitskrant *de Volkskrant* toonaangevend is op dat gebied.

Kunst

De *Kunst* is met een percentage van 11,5 de tweede meest frequente bron bij het tennis (vgl. *Afb. 4*). De verhouding tussen tennisspelers en -speelsters is ook hier gelijkmatig (13 vs. 10 voorbeelden). In de inleiding heb ik al aangeduid dat het imago van het tennis, de sport van de rijke, cultureel beschaafde bevolking, invloed zou kunnen hebben op het metafoorgebruik door de journalisten. Tenminste de gegevens voor het gebied *Kunst*, in vergelijking met de andere twee sporten, laten die conclusie echter niet toe (vgl. *Afb. 1*). Desalniettemin zijn ook hier enkele bijzonderheden te vinden. Omdat zowel tennis- als toneelspelers voor een publiek spelen, wordt het tennis opvallend frequent als toneel opgevat. Het figuurlijke *optreden* (voorbeeld 31) van de spelers als *hoofdrol* (33) op een *podium* (32) lijkt daarbij tamelijk populair te zijn:

31. Gulbis was trots op **zijn sterke optreden** in Rotterdam.
32. **Op het hoogste podium** schoot Berdych vaak mentaal te kort.
33. Tijdens de heetste momenten [...] **speelde** Sjarapova **een hoofdrol** [...].

Dat niet altijd de aparte wedstrijd als toneel omschreven wordt, maar ook een heel toernooi, laat het volgende voorbeeld zien:

34. Serena Williams, Victoria Azarenka en Maria Sjarapova **verlieten** in Melbourne **vroegtijdig het toneel**.

De structuur van een tenniswedstrijd, bestaand uit *sets* en vooral meerdere *games*, ondersteunt een vergelijking met een toneelstuk, dat evenzeer uit enkele delen bestaat. Die delen worden in een toneelspel immers ook *bedrijven* genoemd (*Van Dale Online*):

35. Na het verlies **in het tweede bedrijf** leek het er even slecht uit de zien voor de aanvallend ingestelde Sijsling.

Een verder onderdeel van de kunst is de muziek die evenzo als bron van de beeldspraak benut wordt:

36. [...] **opmaat** naar het echte werk.
37. [...] maar voor verliezers en afwezigen heeft de **seizoensouverture** weinig waarde.

Terwijl in voorbeeld (36) de “onbeklemtoonde aanvang van een muzikale zin” (*Van Dale Online*) als metafoor dient, wordt het begin van een nieuw tennis-seizoen met een *seizoensouverture* vergeleken. Volgens *Van Dale Online* is een ouverture een “instrumentale inleiding van een opera”, zodat het zowel bij de muziek als bij het toneel hoort.

Vrije tijd, dagelijks leven

Het domein *Vrije tijd, dagelijks leven* laat bij het tennis een opvallend verschil tussen de geslachten zien. Met een frequentie van 18 resultaten worden significant meer mannelijke sporter door dit gebied beschreven (vrouwen 3). Dit feit is zeker opmerkelijk, een duidelijke verklaring is hier echter niet voor de hand liggend. Bij nader toezien valt immers op dat de soort en de inhoud van de vrouwelijke metaforen ook bij de mannen terug te vinden zijn:

38. De voormalig **flierefluiter** heeft een duidelijk doel dit jaar. [...] Hij leeft naar eigen zeggen sinds een jaar veel bewuster voor zijn sport.
39. [...] en nadien sloeg de Chinese zich **flierefluitend** door het toernooi.

Aan de ene kant is er een mannelijke, voormalige *flierefluiter* die nu bewuster voor zijn sport leeft. Aan de andere kant sloeg een Chinese zich *flierefluitend*, dus zonder problemen, door het toernooi. In beide gevallen betekent dit een onbezorgde en relaxte manier van tennissen, hoewel die bij de ene soms als negatief en bij de andere als positief en bijzonder succesvol wordt opgevat. Met dezelfde metafoor komen dus verschillende intenties tot uiting.

Reis, transport

In de categorie *Reis, transport*, die door een frequentie van 8 % evenzeer populair is, valt op dat de metaforiek vaak in verband staat met een reis naar een nagestreefde plek. Schmidt (2004) stelt in zijn onderzoek over tennismetaphoren hetzelfde fenomeen vast. Hij beredeneert dit met de stelling dat zowel een tennistoernooi als aparte matches een karakter bezitten dat op een lange en zware weg lijkt (Schmidt 2004: 82). De volgende voorbeelden onderstrepen Schmidts opvatting:

40. Tennistalent Indy de Vroome **op koers**
41. Cibulkova wist **wie het pad voor haar had geëffend** [...].
42. [...] dat ze allebei **nog grote stappen moeten maken** om op de grote podia de betere tennissers te verslaan.

Vaak is er dus sprake van *stappen* die moeten worden gemaakt of gezet om een doel te bereiken. De kern van het professionele tennis, die uit meerdere matches in een heel toernooi bestaat, provoceert bovendien de vergelijking met een reis. Door slechts één nederlaag is de toernooizege niet meer mogelijk, zodat *de weg versperd* of *het eindstation* bereikt is:

43. Vorig jaar **versperde** de Zweed Robin Söderling de Spanjaard Rafael Nadal in de achtste finale **de weg** die naar zijn vijfde titel moest **leiden**.

44. In 2013 was de derde ronde **het eindstation** voor de nummer 5 van de wereld.

De carrière van een tennisser omvat ook blessures en verwondingen die de lengte en de richting van de bewandelde weg kunnen beïnvloeden:

45. [...] dat deze blessure [...] de rest van het seizoen **niet in de weg zit**.
46. De Schot is **op de weg terug** na een rugoperatie.

Samenvattend laat het tennis vele overeenkomsten zien met het voetbal. Vooral het domein *Gevecht, conflict* is hier te noemen. Desalniettemin bestaan er verschillen in de gebieden *Natuur* en *Vrije tijd, dagelijks leven*, tenminste als het om de frequentie van de gegevens gaat. Beide sporten tonen over het algemeen een gelijkmatig gebruik van metaforen voor zowel vrouwelijke als mannelijke sporters.

c) Schaatsen (zie appendix, lijst 3)

Bron	Mannen	Vrouwen	Totaal / %
Gevecht, conflict	23	18	20,5
Kunst	17	8	12,5
Reis, transport	6	19	12,5
Vrije tijd, dagelijks leven	9	12	10,5
Natuur	9	6	7,5
Politiek, beleid	11	2	6,5
Geloof	6	6	6
Techniek, wetenschap	5	7	6
Werk, handwerk	4	6	5
Ongeluk, rampspoed	3	6	4,5
Geneeskunde	3	3	3
Economie	2	3	2,5
Sport	1	3	2
Spel	1	1	1

afb. 5: frequentie metaforen voor het schaatsen in procent / gegevens voor mannen en vrouwen zijn tegelijk absolute cijfers

Gevecht, conflict

Afbeelding 5 toont dat het gebied *Gevecht, conflict* ook voor het schaatsen de belangrijkste leverancier voor de beeldspraak is (20,5 %). Sportoverkoepelend is dit domein dus toonaangevend, zodat je de hele sport blijkbaar met het verloop

van een klassieke veldslag kan identificeren (Küster 2009: 61). Tegelijkertijd zijn de verhoudingen bij het schaatsen minder uiteenlopend, want met telkens 12,5 % zijn de twee volgende categorieën dichter bij het bereik *Gevecht*, *conflict*. Ergo blijkt dat de grote bronnen elkaar benaderen. Bovendien laten de volgende voorbeelden zien dat de gevechts- en conflictmetaforiek in de context schaatsen minder aggressief is en minder vaak een gevecht op zich illustreert:

47. [...] staan de Nederlandse mannen in de finale tegenover Zuid-Korea, **een formatie** met een eigen stijl.
48. De Noord-Hollander uit **de Corendonformatie** van Jan van Veen **reed in een onderling duel** met Kramer een gedurfde rit.

Vooraf het woord *formatie*, dat volgens *Van Dale Online* een “militaire opstelling” vertoont, is daarbij gebruikelijk. In dit verband wordt het vaak als synoniem voor een team gebruikt. Voorbeeld (48) laat opnieuw zien dat metaforen onder meer de verkortingsfunctie vervullen, in dit geval door een typische samenstelling van twee substantieven (vgl. Schaefer 1989: 115). Het team dat naar de sponsor *Corendon* is genoemd, wordt derhalve *de Corendonformatie*. Bovendien verduidelijkt deze metafoor dat ook een schaatswedstrijd een *duel* kan zijn.

49. De 31-jarige Rus besefte al vroeg dat hij Kramer **niet kon bedreigen**.
50. Winnares van de A-groep op de 1.500 meter, Ireen Wüst, zei zaterdag uit te kijken naar **de directe confrontatie met** Ter Mors.
51. De **achtervolgers** probeerden nog van alles, maar **ze kregen** de vier koplopers **niet meer te pakken**.

De drie bovenstaande voorbeelden tonen evenzeer een zachte gevechtsmetaforiek die typisch lijkt voor het schaatsen. De reden ervoor is waarschijnlijk voor de hand liggend. Er bestaan wel degelijk disciplines waarin meerdere schaatsers tegelijkertijd tegen elkaar racen. De traditionele vorm omvat echter twee sporters die weliswaar tegelijk schaatsen, maar niet alleen om de andere te overwinnen. In de eerste plaats gaat het hier om het halen van de snelste tijd die vergeleken wordt met de tijden van andere schaatsers. Zodoende is het schaatsen geen contactsport, zodat de metaforiek van een direct, gewelddadig gevecht minder geprovoceerd wordt. Dat wil niet zeggen dat er geen agressieve en gewelddadige metaforen voorkomen, want die zijn er beslist te vinden. Ze zijn alleen minder talrijk:

52. Hij **gaat over lijken** als het moet.
53. Met tweeledige gevoelens overzag de 33-jarige [...] **het bloedbad dat** even daarvoor **was aangericht** op 'zijn' 1500 meter.

Hierbij valt op dat in het bijzonder mannen door een ruwe beeldspraak gekarakteriseerd worden. Blijkbaar begrijpt de sportverslaggeving eerder mannen

als krijger dan vrouwen. Tegelijkertijd is dit feit de verklaring voor de licht verschillende resultaten (23 mannen vs. 18 vrouwen). Wat zowel voor de andere twee sporten geldt, wordt ook bij het schaatsen beaamd: vooral *de Volkskrant* maakt gebruik van gevechtmetaforiek.

Kunst

Met een frequentie van 12,5 % hoort het domein *Kunst* opnieuw bij de drie meest belangrijke bronnen. Interessant is dat voor de vrouwen altijd toneelmetaforen worden gebruikt, wat bijna uitsluitend aan de hand van de uitdrukking *optreden* te zien is:

54. Ze behaalde geen punten, vandaar dat gedwongen **optreden** in de B-groep in Berlijn.

Door het frequente gebruik daalt het sowieso al lage metaforische karakter van *optreden*. Volgens *Van Dale Online* betekent het “op het toneel verschijnen om zijn rol te spelen”, zodat ik het nog steeds als metafoor erkend heb. Bovendien bestaan er meer basale benoeringen als *prestatie/presteren* of *starten*. Concluderend is de kunstmetaforiek voor de vrouwen vandaar opvallend zacht. Dit slaat niet op de mannen. Hier is de metaforiek duidelijker:

55. De KNSB **heeft een meesterstuk geschreven** voor het langebaanschaatsen, zonder twijfel.
56. [...] omdat hij daar voor zijn gevoel **tweede viool speelde** achter Kramer op wie alles was en is **afgestemd**.

De metaforen zijn daarbij zowel afkomstig uit de literatuur als uit de muziek. Vooral voorbeeld (55) toont dat meestal bijzonder goede prestaties met kunsten vergeleken worden. Ook de volgende voorbeelden laten zien dat positieve vermogens door kunstmetaforen worden uitgedrukt. In dit geval gaat het om kunstenaars in het circus:

57. Vier jaar geleden miste **de schaatsacrobaat** Kjeld Nuis [...].
58. De blonde **vuurvreter imponeerde** tot acht kilometer met rondjes van dertig seconden [...].

De verschillen tussen mannen en vrouwen zijn dus opvallend. Blijkbaar worden schaatsers eerder als kunstenaars opgevat dan schaatssters. Dat geldt tenminste voor de Nederlandse sporters, over wie bijna uitsluitend verslag wordt gedaan in mijn gegevens voor het schaatsen. Vandaar kan je suggereren dat de schaatsende mannen een positiever imago hebben dan de schaatsende vrouwen, waarschijnlijk op grond van meer successen in het verleden. De resultaten en prestaties bij de Olympische Spelen in Sotsji 2014, waarover in mijn gegevens veel geschreven wordt, beamen dit. In Rusland hebben de mannen immers duidelijk meer medailles gewonnen dan de vrouwen. Dit onderscheid laat zich dan ook in de verslaggeving en de beeldspraak herkennen.

Reis, transport

Dezelfde divergerende gegevens vind je ook in de categorie *Reis, transport* terug, maar hier zijn de verhoudingen precies andersom, zodat vooral de schaatsers door dit domein omschreven worden (19 voorbeelden vrouwen vs. 6 voorbeelden mannen). Mijn interpretatie is dat de vrouwen figuurlijk nog een langere weg te bewandelen hebben. Terwijl de mannen blijkbaar als kunstenaars gelden, is de reis voor de vrouwen nog lang om dit niveau te behalen. In verband met de categorie *Kunst* heb ik al gezegd dat de Nederlandse mannen momenteel succesvoller schaatsen, zodat dit feit ook door de metaforiek in de sportverslaggeving tot uiting komt. Onder meer aan de hand van metaforen uit het domein *Reis, transport*:

59. Boer weet **grote stap niet te zetten** en schaatst weer naar vierde plaats.
60. In 2012, in Calgary, **deed ze alweer een stapje terug**.
61. [...] balend dat het **haar niet was gelukt een grote stap in haar carrière te zetten**.
62. [...] terwijl vijftig meter verderop drie andere vrouwen **het erepodium beklommen**.

Aan de ene kant blijven de successen van de vrouwen uit. Aan de andere kant kunnen de mannen zich permitteren om *de voet van het gaspedaal* te halen:

63. [...] werd pas in de slotronde **de voet van het gaspedaal gehaald**. De Nederlandse kopman Sven Kramer had hem in de laatste ronde toegeroepen dat het wel iets minder mocht.

Zoals al in de context tennis gezegd, bezit de sport het karakter van een reis (vgl. Küster 2009: 71). Afbeelding 2 laat zien dat vooral het schaatsen een vergelijking met het reizen provoceert, want hier leg je niet alleen figuurlijk een traject af, maar ook concreet op de ijsbaan.

Al met al tonen de gegevens voor het schaatsen een grotere variatie tussen de geslachten dan de andere sporttakken. De redenen daarvoor hebben waarschijnlijk te maken met het verschillend grote succes en de divergerende imago's van Nederlandse schaatsters en schaatsers. In dit kader moet ik echter aanvullen dat het sportjournalisme bijna uitsluitend verslag doet over de nationale schaatssport. Bij het tennis en het voetbal is de verslaggeving evenwichtig nationaal en internationaal. Vandaar moet je met dit verschil rekening houden als je de sporten met elkaar vergelijkt. Desalniettemin laat ook het schaatsen zien dat de gevechts- en conflictmetaforiek dé toonaangevende is.

Conclusie en kritiek

Over de functie van de sportverslaggeving en het sportjargon schrijft Kantelberg (1997: 5): “De wedstrijd moet in het verslag tot leven worden gebracht en het jargon is de projector waarop de film van de wedstrijd nog eens wordt

afgedraaid voor de geïnteresseerde die helaas geen toeschouwer kon zijn”. Mijn onderzoek en de selectie van ruim 60 voorbeelden laten zien dat vooral metaforen aan deze functie voldoen. Door de beeldspraak als belangrijk onderdeel van het sportjargon wordt de wedstrijd “in wezen opnieuw gespeeld” (Kantelberg 1997: 5). Ook Küster (2009: 68) vult in dit verband aan dat je de functie van het sportjargon in het bijzonder door metaforische uitdrukkingen kan voelen. Als impuls voor het gebruik van metaforen beschouwt hij bovendien de verschillen tussen verslaggever en lezer ten aanzien van hun sportieve deskundigheid (vgl. Küster 2009: 65). De metaforiek werkt dus als bemiddelaar om complexe toedrachten aanschouwelijk weer te geven, zodat ook leken het gebeuren begrijpen. Dit kenmerk vind je eveneens in mijn gegevens terug. Wat mijn onderzoek daarenboven toont, is dat vele metaforen verwijzen naar zowel vermogens als zwaktes van sporters (vgl. *ibid.*). Dat de metaforiek daarbij soms uitloopt op een hyperbolisch taalgebruik en de eigenlijke verslaggeving op de achtergrond raakt, blijkt karakteristiek te zijn (vgl. Dankert 1969: 58).

Voor de drie onderzochte sporten geldt dat de categorieën *Gevecht*, *conflict* en *Kunst* steeds domineren, zodat ze het metafoorgebruik sportoverkoepelend bepalen. In het bijzonder de gevechts- en conflictmetaforiek is hier toonaangevend. De verhoudingen tussen de domeinen divergeren echter sterk. Vooral voor het voetbal en het tennis is de bron *Gevecht*, *conflict* dé leverancier van de beeldspraak. Bij het schaatsen vind je hetzelfde fenomeen terug, maar in opvallend minder duidelijke mate. Hierbij is het des te interessanter dat ik enkele *dode metaforen*, die etymologisch wel van militaire herkomst zijn, niet als metaforen heb erkend. In dit verband valt met name het voetbal op dat door benoemingen als *verdediger*, *aanvaller* en *eredivisie* omschreven wordt. Door het ontbreken van een meer basale betekenis werden ze niet meegerekend, zodat de verhoudingen in dit opzicht nog drastischer hadden kunnen zijn. Een verschil tussen mannen en vrouwen als doelgroep van de beeldspraak kon in de meeste gevallen niet worden vastgesteld. Voor de verslaggeving en de benutte metaforiek speelt het geslacht dus meestal geen rol. Dit geldt in het bijzonder voor de sporten voetbal en tennis. Alleen het schaatsen laat in dit opzicht enkele verschillen zien die door de hogere reputatie van de mannen verklaarbaar zijn. Doordat de Nederlandse schaatssters in het verleden minder succesvol waren, is de metaforiek in vergelijking met de Nederlandse schaatsers ook minder positief. Dit feit heeft bijgevolg invloed op de gekozen metafoorcategorieën. Als er gelijkmatig verslag werd gedaan over het nationale en het internationale schaatsen, zoals binnen het voetbal en het tennis, waren de resultaten misschien evenwichtiger. Bovendien blijkt uit mijn onderzoek dat de kwaliteitskrant *de Volkskrant* significant meer gevechts- en conflictmetaforen gebruikt dan de *De Telegraaf* die eigenlijk door relatief veel amusement is gekenmerkt (Bakker & Scholten 2009: 19). Ook ten opzichte van de verschillende lezerskringen is dit feit verrassend. De overige domeinen tonen een gelijkmatig gebruik door beide kranten of beschikken over te geringe cijfers die representatieve conclusies niet toelaten.

De categorisatie van de metaforen en de benoeming van de bronnen kon weleens problemen opleveren. Door onvermijdelijke overlappingsen tussen de categorieën en dubbelzinnige betekenissen van enkele metaforische uitdrukkingen was de indeling soms lastig. Met dezelfde moeilijkheden werden echter ook andere onderzoekers geconfronteerd (Samii 2006; Vierkant 2008; Nordin 2008). Vandaar kon ik gerust teruggrijpen naar hun ervaringen en voorstellen. Hoewel mijn onderzoek met 600 metaforische uitdrukkingen vrij omvangrijk was, bleken de gegevens niet altijd voldoende te zijn. Hierbij bedoel ik de lage cijfers van enige metafoergebieden die slechts speculatieve conclusies veroorloofden. Met name het verschil tussen mannen en vrouwen als geadresseerden van de metaforiek kon dus niet zoals verwacht onderzocht worden. Dit is niet van toepassing op het gebied *Gevecht*, *conflict*, want hier kon ik wel significant vaststellen dat het geslacht niet uitslaggevend is. Toekomstige, dergelijke onderzoeken moeten zodoende nog omvangrijker opgericht worden.

Concluderend en met betrekking tot mijn onderzoeksvraag heb ik desalniettemin kunnen tonen dat de gevechts- en conflictmetaforiek toonaangevend is in de Nederlandse sportverslaggeving. Voetbal is dus beslist oorlog, maar dat zijn tennis en schaatsen ook.

Bibliografie

- APPEL, René (1990). *Voetbaltaal*. 's-Gravenhage: SDU.
- BAKKER, Piet & Otto Scholten (2009). *Communicatiekaart van Nederland. Overzicht van media en communicatie*. Amsterdam: Kluwer.
- BOON, Ton den [uitg.] (2005). *Van Dale groot woordenboek van de Nederlandse taal*. Utrecht [etc.]: Van Dale Lexicografie.
- BURKHARDT, Armin (2006). Sprache und Fußball. Linguistische Annäherung an ein Massenphänomen. *Muttersprache* 116, 53–73.
- CAMERON, Lynne & Robert Maslen (2010). Identifying metaphors in discourse data. In: Cameron, Lynne & Robert Maslen (red.). *Metaphor Analysis. Research Practice in Applied Linguistics, Social Sciences and the Humanities*. London: Equinox. p. 97–115.
- DANKERT, Harald (1969). *Sportsprache und Kommunikation. Untersuchungen zur Struktur der Fußballsprache und zum Stil der Sportberichterstattung*. Tübingen: Tübinger Vereinigung für Volkskunde e.V. Tübingen Schloss.
- KANTELBERG, Arno (1997). *Voetbaltaal. Van aanspeelpunt tot zwabberbal*. Amsterdam: Prometheus.
- KÜSTER, Rainer (1998). Kriegsspiele – Militärische Metaphern im Fußballsport. *Zeitschrift für Literaturwissenschaft und Linguistik* 112, 53–70.
- KÜSTER, Rainer (2009). Metaphern in der Sportsprache. In: Burkhardt, Armin & Peter Schlobinski (red.). *Flickflack, Foul und Tsukahara. Der Sport und seine Sprache*. Mannheim: Dudenverlag. p. 60–79.

- LAKOFF, George & Mark Johnson (1980). *Metaphors We Live By*. Chicago: University of Chicago Press.
- LAKOFF, George & Mark Johnson (2003). *Leben in Metaphern. Konstruktion und Gebrauch von Sprachbildern*. Heidelberg: Carl-Auer-Systeme.
- MICHELS, Anke (2002). Metaphern in französischen Fußballreportagen. *Metaphorik.de* 02, 42–68.
- NORDIN, Henrik (2008). The use of conceptual metaphors by Swedish and German football commentators – A comparison. In: Lavric, Eva, Gerhard Pisek, Andrew Skinner & Wolfgang Stadler (red.). *The Linguistics of Football*. Tübingen: Gunter Narr. p. 113–120.
- PRAGGLEJAZ GROUP (2007). MIP: A method for identifying metaphorically-used words in discourse. *Metaphor and Symbol* 22, 1–40.
- SAMII, Kasra (2006). *Eine kognitiv-linguistische Analyse sprachlicher Bilder in der Sportberichterstattung von deutschen Zeitungen: Kreativität und Routine im Umgang mit Metaphern*. Roma: Instituto Italiano di Studi Germanici.
- SCHAEFER, Jürgen (1989). *Sprachliche Strukturen in Texten der Sportberichterstattung*. Bochum: Fakultät für Philologie der Ruhr-Universität Bochum.
- SCHMIDT, Torben (2004). Cutting the Russian Bear down to size on the graveyard of champions. An analysis of the metaphors used in the 2002 Official Wimbledon Film. *Metaphorik.de* 07, 76–104.
- SCHÜMER, Dirk (1998). *Gott ist rund. Die Kultur des Fußballs*. Berlin: Suhrkamp.
- VIERKANT, Stephan (2008). Metaphor and live radio football commentary. In: Lavric, Eva, Gerhard Pisek, Andrew Skinner & Wolfgang Stadler (red.). *The Linguistics of Football*. Tübingen: Gunter Narr. p. 121–132.

Appendix

1. Voetbal

Metafoor	Bron
FC Twente kan komende zondag in het duel met directe concurrent Feyenoord bewijzen dat	Gevecht, conflict
en veroverde later met AC Milan de Champions League	Gevecht, conflict
en kon het vizier alvast op Feyenoord worden gericht	Gevecht, conflict
Daarnaast bewaak in de trainingsmentaliteit	Gevecht, conflict
Door de treffer van Ruiz boekte PSV de derde opeenvolgende overwinning	Gevecht, conflict
Voor Heracles was het thuisduel	Gevecht, conflict
stuitten in de eerste helft op doelman Piet Velthuisen	Gevecht, conflict
Na de pauze sloeg de thuisploeg alsnog toe	Gevecht, conflict
staande heeft gehouden	Gevecht, conflict
Het veroveren van de landstitel is voor ons geen mission impossible	Gevecht, conflict
Toen werd het volledig onder de voet gelopen en afgetroefd in vrijwel elk duel	Gevecht, conflict
Toen werd het volledig onder de voet gelopen en afgetroefd in vrijwel elk duel	Gevecht, conflict
De verdedigende discipline was top	Gevecht, conflict
Het duel met Vitesse was de vijfde(!) in twee weken tijd	Gevecht, conflict
dat het de rest van het seizoen als de grootste uitdager van de Amsterdammers	Gevecht, conflict
keert aanvoerder Rasmus Bengtsson tegen de Rotterdamse club terug	Gevecht, conflict
De verovering van de wereldtitel	Gevecht, conflict
Aanvoerder Daphne Koster na uitschakeling in groepsfase	Gevecht, conflict
verwoordde Anouk Hoogendijk de verslagenheid in het Oranjekamp	Gevecht, conflict
kreeg in de resterende groepsduels geen vervolg	Gevecht, conflict
schoot Nederland tegen IJsland in balbezit enorm tekort	Gevecht, conflict
door de eliminatie in de groepsfase	Gevecht, conflict
drie wel doorgedrongen tot de laatste acht	Gevecht, conflict
moet Nederland laten zien dat de succesvolle EK-start geen toevalstreffer was	Gevecht, conflict
Als je dan in de groepsfase wordt uitgeschakeld	Gevecht, conflict

Verdienden de Oranjespelers na het eerste duel alle lof	Gevecht, conflict
Des te harder komt deze klap aan	Gevecht, conflict
Groepswinst is nu ver weg voor de formatie van bondscoach Roger Reijners	Gevecht, conflict
grootmacht Duitsland	Gevecht, conflict
naar totale defensieve controle	Gevecht, conflict
met misschien één geslaagde tegenaanval	Gevecht, conflict
om de stellingen te verdedigen	Gevecht, conflict
kan trachten zijn indrukwekkende aanvallende potentieel uit te buiten	Gevecht, conflict
Met tien man volstond voor AC Milan de tactiek van de verschroeide aarde	Gevecht, conflict
In zijn beste tijd speelde Barcelona zo'n defensie kapot	Gevecht, conflict
Hij was omsingeld	Gevecht, conflict
Naast München drongen ook Dortmund, Wolfsburg en Kaiserslautern door tot de laatste vier	Gevecht, conflict
over twee duels gezien	Gevecht, conflict
de Chileen die belijdt dat hij houdt van aanvallen	Gevecht, conflict
andere aanvallende krachten	Gevecht, conflict
Zo ontstond een duel	Gevecht, conflict
Ja, met tien man kon City opeens wel aanvallen	Gevecht, conflict
hoewel Barcelona het duel allang had kunnen beslissen	Gevecht, conflict
Hij trekt immers altijd mee ten aanval	Gevecht, conflict
Arjen Robben maakte de derde treffer	Gevecht, conflict
maakte als invaller zijn rentree bij Bayern	Gevecht, conflict
plus een vergeefse jacht op een treffer in San Siro	Gevecht, conflict
Alleen haar vechtlust bleef	Gevecht, conflict
uithalen, zonder schroom.	Gevecht, conflict
zochten de Red Flames, zoals de vrouwen zich plegen te noemen, steeds gedurfd de aanval ,	Gevecht, conflict
Sommigen wilden nog aanvallen	Gevecht, conflict
De Belgischen waren met de spelersbus van de Rode Duivels naar Zwolle getogen	Gevecht, conflict
toonde lef en spendeerde maximale krachten, doch legde het op andere fronten af	Gevecht, conflict
Duitsland is immers de Europese grootmacht van het vrouwenvoetbal	Gevecht, conflict
Daarentegen was de vechtlust groot, wierpen vrouwen zich in de baan van menig schot.	Gevecht, conflict
En wie van slidings houdt, werd bediend in het pittige duel met tal van overtredingen	Gevecht, conflict
na een tegenaanval via Van de Ven en Melis	Gevecht, conflict
Vrouwen niet stuk te krijgen	Gevecht, conflict
We hebben dit soort duels nodig om te groeien	Gevecht, conflict

Twee ploegen hebben gestreden	Gevecht, conflict
en voor het EK nog oefenduels heeft tegen Australië en Noord-Ierland,	Gevecht, conflict
Dat gebeurde meestal via topschutter Lotta Schelin en haar collega aan het front , Kosovare Asllani.	Gevecht, conflict
dat linksbuiten Lieke Martens met de rode kaart verloor	Gevecht, conflict
De kleur oranje staat in het voetbal voor durf, creativiteit en aanvalskracht	Gevecht, conflict
trots als ze waren op tallose gevechten die ze hadden geleverd met Duitse aanvallers als Mbabi en Marozsan.	Gevecht, conflict
had zich voorgenomen jager te zijn , leek steeds nadrukkelijker prooi	Gevecht, conflict
En het was maar goed dat bondscoach Tom Sermanni van de Verenigde Staten zijn reserves liet aantreden	Gevecht, conflict
maar wist als de muis te ontsnappen aan de te lang plagende poot van de Duitse kat .	Gevecht, conflict
Hij had een neusje voor de goal	Natuur
In de rust heb ik geprobeerd wat vuur in de ploeg te krijgen	Natuur
conclueerde trainer Alfred Schreuder, het tactische brein van FC Twente.	Natuur
die ditmaal wel koelbloedig bleef	Natuur
Ruiz houdt hoofd koel	Natuur
dropen de verliezers een voor een af naar de kleedkamer	Natuur
de Oranjeleeuwinnen	Natuur
In Kalmar kunnen de Oranjeleeuwinnen	Natuur
met het schaamrood op de kaken	Natuur
De Oranjeleeuwinnen	Natuur
staarden sommige Oranjespeelsters voor zich uit na het laatste fluitsignaal in Växjö	Natuur
zette Noorwegen het elftal van bondscoach Roger Reijners weer met beide benen op de grond	Natuur
die zich diende te schikken in de schaduw van stadgenoot United	Natuur
Al die sterren	Natuur
het fenomeen dat zijn topvorm na tal van blessures	Natuur
ook niet als hij zich ver liet terugvallen naar het middenveld	Natuur
boog in eigen stadion voor de jeugd uit Amsterdam	Natuur
als vingerwijzing naar de jaren die komen gaan.	Natuur
Voor en na Pardoels lyriek bleek de kloof tussen de wereldtop en de subtop van Europa immens	Natuur

De Oranje Leeuwinnen, vooralsnog meer een marketingterm dan een geuzennaam, doen in juli in Zweden voor de tweede keer mee aan het EK,	Natuur
Het is die naïviteit op de tribunes die zowel hart-verwarmend als een beetje onwezenlijk is, zeker voor degenen die veel mannenvoetbal zien.	Natuur
In het ziedende schot van Vivianne Miedema (17) zat de opluchting van 48 minuten daarvoor verpakt.	Natuur
vervolgde Schreuder, die maar wat graag in de rol van underdog kruipt	Kunst
Het gordijn voor het mooiste toneel van het Europese voetbal ging weer open na de winterpauze,	Kunst
Het gordijn voor het mooiste toneel van het Europese voetbal ging weer open na de winterpauze,	Kunst
maar de eerste topvoorstelling leek vrij lang op een try-out.	Kunst
Bijna zag San Siro in Milaan zo’n legendarische, wonderlijke ontknoping	Kunst
City, debutant in de knock-outfase	Kunst
Uitgespeelde kansen werden niet gecreëerd	Kunst
Voor Reijners was het optreden tegen titelverdediger Duitsland	Kunst
en de speelsters wel een podium kunnen bieden om maximaal te presteren	Kunst
het op een eindronde debuterende Nederland	Kunst
toen ze als debutant op een eindronde de halve eindstrijd bereikten	Kunst
naar een verklaring voor de grote afgang zochten	Kunst
van het EK-toneel verdwenen	Kunst
Vrouwenploeg pakt in spannende ontknoping eerste titel BeNe League	Kunst
Terwijl de kapel op de tribune wezenloze deuntjes bleef blazen	Kunst
mede door dramatisch verdedigen van aanvoerder Daphne Koster (32)	Kunst
Toen Koster debuteerde in Oranje	Kunst
met een rafelig speelplan	Kunst
Het belangrijkste voor Tomasson is dat zijn ploeg stappen blijft maken .	Reis, transport
en hebben dit seizoen al enorme stappen gemaakt	Reis, transport
het veld was gestuurd	Reis, transport
We zien wel waar uiteindelijk het schip strandt .	Reis, transport
Pas als FC Twente met een wedstrijd of vijf voor de boeg	Reis, transport
blijft de Enschedese club in het kielzog van koploper Ajax	Reis, transport
nog een lange weg naar de top te gaan heeft	Reis, transport

op dezelfde voet verder gaat	Reis, transport
Maar de eenrichtingsweg naar het Italiaanse doel	Reis, transport
maar avontuur telt niet altijd in de top	Reis, transport
Hij raakte na een pass van Silva verzeild in een te moeilijke hoek van het veld	Reis, transport
Nederland bewandelt gepassioneerd de weg omhoog naar de top, wetende dat de route lang is	Reis, transport
het leek alsof Oranje een reuzenstap had gezet in de ontwikkeling	Reis, transport
Oranje bewandelt gepassioneerd weg omhoog naar de top	Reis, transport
Het geeft vooral aan hoe lang en zwaar de weg is naar de top , zeker dat laatste gedeelte	Reis, transport
Toch leek Nederland op weg naar de zege	Reis, transport
In het ziedende schot van Vivianne Miedema (17) zat de opluchting van 48 minuten daarvoor verpakt .	Reis, transport
Het rendement moet echt omhoog	Economie
De forse investering van PSV in Bryan Ruiz heeft zich voor het eerst uitbetaald .	Economie
Door de treffer van Ruiz boekte PSV de derde opeenvolgende overwinning	Economie
om het Nederlands vrouwenteam naar een hoger plan te tillen .	Economie
maar ziet nota bene door toedoen van de partner van de gezamenlijke competitie	Economie
Met name het aanvalsspel van de ploeg van Reijners was antireclame voor het vrouwenvoetbal in Nederland	Economie
dat gisteravond dankzij een doelpunt in de 30e minuut voor het eerst in de geschiedenis een EK-overwinning boekte	Economie
Tiki-taka, het handelsmerk van voetballend Catalonië	Economie
Alleen het rendement was te laag	Economie
dan vond de ploeg uiteindelijk Messi of één van zijn kompanen	Economie
of ze sneden de toevoer af	Economie
Na het mislukte EK in Zweden maakt de nationale vrouwenploeg ook van de WK-kwalificatie een hachelijke onderneming	Economie
België, dat door het gemiddeld lagere niveau meer baat heeft bij de gezamenlijke clubcompetitie Bene League dan Nederland,	Economie
Begin dit seizoen, in speelronde 2	Spel
De Deense spits liet in 453 wedstrijden 187 keer het net bollen	Spel
dan weet je waar het spelletje om draait	Spel

Ik vind dat een belangrijk onderdeel van het spel.	Spel
reeks werd pas voor de tweede keer dit seizoen neer-gezet	Spel
Toen werd het volledig onder de voet gelopen en af-getroefd in vrijwel elk duel	Spel
die ondanks de slechte beurt in Zweden	Spel
Daarmee speelden we de fysiek sterke Noren in de kaart	Spel
het eindeloze rondspelen van de bal	Spel
Het spel is traag en initiatiefloos	Spel
in een spel dat in de komende duels tegen Noorwegen en IJsland een pakkend vervolg krijgt	Spel
dat Nederland moeite heeft om het spel te maken	Spel
Jon Dahl Tomasson streek als achttienjarig talent in Friesland neer	Vrije tijd, dagelijks leven
De wijze waarop Vitesse afgelopen weekeinde aan de kant werd gezet	Vrije tijd, dagelijks leven
Terwijl Vitesse lijkt af te haken in de titelrace	Vrije tijd, dagelijks leven
Toch bleek Noorwegen in het matig gevulde stadion van Kalmar FF dus nog wel een maatje te groot voor de Oranjeleeuwinnen.	Vrije tijd, dagelijks leven
Hiervoor heb ik de laatste jaren alles opzijgezet	Vrije tijd, dagelijks leven
Daarnaast hebben we voortgeborduurd op datgene wat er al was	Vrije tijd, dagelijks leven
in de regen een feestje vierden met de meegereisde fans	Vrije tijd, dagelijks leven
Om een reëel uitzicht te houden op de groepswinst	Vrije tijd, dagelijks leven
die de bal van dichtbij inschoof	Vrije tijd, dagelijks leven
Het is ook geen schande, die schrobbering van dinsdag	Vrije tijd, dagelijks leven
had hij nog zo gewezen op het debacle in Deventer (4-1 verlies tegen Go Ahead Eagles) van vlak voor de winterstop	Ongeluk, rampspoed
Het Nederlands vrouwenelftal heeft zich in de strijd om een plaats op het WK 2015 in Canada lelijk in de voet geschoten	Ongeluk, rampspoed
Oranje zakt door ijs	Ongeluk, rampspoed
Op eigen veld ging het elftal van de Nederlandse trainer in de kwartfinale van de strijd om de Duitse beker kansloos onderuit tegen Bayern München	Ongeluk, rampspoed
City roept ellende over zichzelf af	Ongeluk, rampspoed
Dan betekent een foutje gelijk misère	Ongeluk, rampspoed
Negredo en Kompany stichtten gevaar met kopballen	Ongeluk, rampspoed
Na die rode kaart verviel het spel helemaal in chaos	Ongeluk, rampspoed
die ook geen beroep kon doen op Robbert Schilder	Politiek, beleid

en kroonden zich daarmee meteen tot eerste kampioen van de BeNe League	Politiek, beleid
Helaas voor hervormer Johan Crujff	Politiek, beleid
zeker omdat de Italianen na de vroege uitsluiting van Montolivo een alibi hadden	Politiek, beleid
Het spel van Vivianne Miedema (17) in de nationale vrouwenploeg kreeg geen bekroning	Politiek, beleid
tegen een opponent die meestal van Oranje verliest.	Politiek, beleid
de gelauwerde tegenstander	Politiek, beleid
Tobin Heath en Christen Press (2) scoorden, alvorens Melis het volk liet opveren.	Politiek, beleid
Hapering bij Heracles	Techniek, wetenschap
hielp het team van Phillip Cocu tegen Heracles Almelo over het dode punt heen	Techniek, wetenschap
Manchester City, de doelpuntenmachine van Engeland,	Techniek, wetenschap
saai, berekenend voetbal	Techniek, wetenschap
'Keiharde leerschool '	Techniek, wetenschap
Zelfs de wave ging even door het stadion, waarbij de lege plekken als golfbreker fungeerden	Techniek, wetenschap
De Duitse machine werd ook in eerste 20 minuten aardig tegengehouden door Nederland	Techniek, wetenschap
Silva was de belangrijkste steun van Negredo	Werk, handwerk
Milan trok een muur op die afbrokkelde, doch nooit instortte	Werk, handwerk
Het is zijn eerste klus als coach in het betaald voetbal	Werk, handwerk
Dat hij aan een lastige klus is begonnen	Werk, handwerk
FC Twente werkt deze week vol vertrouwen toe naar de thuiswedstrijd tegen Feyenoord	Werk, handwerk
hetgeen een bijna onmogelijke klus is	Werk, handwerk
Na de recente opleving rijst de vraag wat er dit seizoen nog mogelijk is voor PSV	Geneeskunde
Dan ging de bal zo snel rond dat het de tegenstander duizelde,	Geneeskunde
De eredivisie vrouwen werd zeven jaar geleden in het leven geroepen	Geneeskunde
In de kleedkamer was het dood- en doodstil	Geneeskunde
Dat uitgerekend België het Nederlands elftal dwars zit in de kwalificatiereeks	Geneeskunde
blijft de Enschedese club in het kielzog van koploper Ajax	Sport
De manier waarop het team van Cocu van start ging tegen Heracles	Sport
De ongenaakbare koploper	Sport
maar het elftal kon de voorsprong niet vasthouden	Sport
Sportieve wonderen daargelaten, zal Barcelona de kwartfinales bereiken.	Geloof

na de prachtige apotheose in de Grolsch Veste	Geloof
--	--------

2. Tennis

Metafoor	Bron
maar Sijsling heeft de vaardigheden om door te dringen tot de topdertig	Gevecht, conflict
Ik heb twee sterke spelers uitgeschakeld	Gevecht, conflict
Zeker als de grote favorieten voor het weekend al sneuvelen , is Nederlands succes veel waard	Gevecht, conflict
Op de dag dat de grote kanonnen Juan Martin Del Potro en Andy Murray eruit vlogen	Gevecht, conflict
Na het verlies in het tweede bedrijf leek het er even slecht uit de zien voor de aanvallend ingestelde Sijsling	Gevecht, conflict
maar kon de strijd hervatten.	Gevecht, conflict
Berdych verloor de eerste set van de ontketende Pool	Gevecht, conflict
Bijltesdag in Ahoy	Gevecht, conflict
Een jaar na de verrassende uitschakeling van Roger Federer	Gevecht, conflict
De uitschakeling van de 26-jarige Murray	Gevecht, conflict
die met succes hun titels verdedigden in Rotterdam,	Gevecht, conflict
In vijf sets (4-6, 6-3, 5-7, 6-4, 7-5) versloeg Bautista Agut het Argentijnse krachtmens met zijn eigen wapen .	Gevecht, conflict
Söderling overleeft machtig servicespel	Gevecht, conflict
De Spanjaard Rafael Nadal, de tennisser van vandaag, stuit zondag in de finale op de Zweed Robin Söderling	Gevecht, conflict
Twee daarvan, die van het heden en de toekomst, gaan zondag uit maken welk tennis op Roland Garros 2010 zegeviert .	Gevecht, conflict
Söderling stuitte toen in de finale op Roger Federer	Gevecht, conflict
die hij nu in de kwartfinale klopte	Gevecht, conflict
In de eerste halve finale stonden twee lanceerinsrichtingen tegenover elkaar	Gevecht, conflict
wat dat betekent voor de gele kogels die snelheden van bijna 230 kilometer per uur kunnen halen.	Gevecht, conflict
Daardoor kan hij de ballen nog krachtiger meppen	Gevecht, conflict
toen elke tegenschlag er één te veel was.	Gevecht, conflict
De Oostenrijker Melzer speelde met veel bravoure en daagde Nadal uit met een paar gedurfde dropshots.	Gevecht, conflict
bij de opmars op kousenvoeten van Igor Sijsling	Gevecht, conflict
de zieke Rus Michael Joezjni de zwakste deelnemer, qualifier Michael Berrer, te verslaan	Gevecht, conflict
zal de topvijftig in het vizier krijgen	Gevecht, conflict

Toch bewees zijn verval in de halve finale tegen Cilic dat hij fysiek een inhaalslag heeft te maken.	Gevecht, conflict
om de elite te overmeesteren	Gevecht, conflict
Zondag behaalde de 28-jarige Tsjech pas zijn negende toernooizege, te weinig voor een speler van zijn kaliber.	Gevecht, conflict
Twee dubbele fouten nekten hem in de tiebreak van de derde set tegen de latere kampioen Stanislas Wawrinka.	Gevecht, conflict
Cibulkova is een taaie subtopper, maar beschikt niet over de wapens die haar nog veel succes op grand-slamniveau zullen brengen.	Gevecht, conflict
Na Li heeft die wapens wel	Gevecht, conflict
Ze speelde in de finale goed genoeg om de 31-jarige Olga Kalyuzhnaya in twee sets te verslaan	Gevecht, conflict
En wellicht kunnen Richel Hogenkamp en Indy de Vroome echt gaan doorbreken	Gevecht, conflict
Kiki Bertens zorgde in Boedapest tijdens het duel met Olga Govortsova voor het beslissende punt:	Gevecht, conflict
Nummer 205 van de wereld, Richel Hogenkamp, zette de formatie van Haarhuis met een soepele zege op Aljaksandra Sasnovitsj (6-3 en 6-4) op een 1-0 voorsprong, waarna Bertens het afmaakte.	Gevecht, conflict
De meiden hebben geweldig gevochten en extreem goed gespeeld	Gevecht, conflict
Huta Galung werd verslagen door Chardy	Gevecht, conflict
maar er was wel een soort van evenwicht in de hele wedstrijd	Gevecht, conflict
vaak het lef had om de aanval op te zoeken	Gevecht, conflict
dat ze allebei nog grote stappen moeten maken om op de grote podia de betere tennisers te verslaan	Gevecht, conflict
waarin hij door Ivan Lendl werd geklopt.	Gevecht, conflict
De kleine maar kordate dame uit Slowakije sloeg niet alleen Maria Sjarapova, maar ook titelverdedigster Victoria Azarenka uit het toernooi	Gevecht, conflict
die titelverdedigster Viktoria Azarenka uit het toernooi had geslagen	Gevecht, conflict
Toen Li al haar wapens kon inzetten , werd Cibulkova onder de voet gelopen : 6-0	Gevecht, conflict
Serena en Venus Williams versloegen vrijdag de Tsjechische Kveta Peschke en de Sloveense Katarina Srebotnik in twee sets (6-2 en 6-3).	Gevecht, conflict
De gezusters maken jacht op het Grand Slam in het vrouwendubbel	Gevecht, conflict
De overgang van het Britse gras naar het Amerikaanse hardcourt was de nekslag geweest	Gevecht, conflict
met een onverwoestbare mentaliteit	Gevecht, conflict

Zo werd elk punt een gevecht op zich	Gevecht, conflict
De 24-jarige Dominika Cibulkova weerlegt dat vooroordeel met haar triumftocht in Melbourne	Gevecht, conflict
versloeg de lange Steffi Graf ooit drie keer	Gevecht, conflict
nadat ze vrijdag Agnieszka Radwanska (1.72 meter) een pak slaag (6-1, 6-2) had gegeven	Gevecht, conflict
Integendeel, met haar krachtige slagen verpulverde Cibulkova de slappe, tweede opslag van Radwanska.	Gevecht, conflict
werd ze in de finale van het toernooi in Sydney door Radwanska met 6-0, 6-0 vernederd	Gevecht, conflict
was Cibulkova weerloos .	Gevecht, conflict
We hebben elkaar opgejaagd	Gevecht, conflict
Geveld door druk van thuispubliek	Gevecht, conflict
waar ze vroegtijdig zal worden uitgeschakeld	Gevecht, conflict
die steevast bezwijkt onder de druk	Gevecht, conflict
Ode aan de wilskracht	Kunst
Het 41e ABN Amro-toernooi gaat niet de boeken in als één van de meest gedenkwaardige edities	Kunst
De tatoeage op de linkeronderarm van Wawrinka vertelt eigenlijk het verhaal	Kunst
opmaat naar het echte werk	Kunst
maar voor verliezers en afwezigen heeft de seizoensouverture weinig waarde	Kunst
Dit is een groot podium , dat brengt meer spanning dan bij andere wedstrijden	Kunst
Na het verlies in het tweede bedrijf leek het er even slecht uit te zien voor de aanvallend ingestelde Sijssling	Kunst
Igor Sijssling brengt het publiek in Ahoy in extase	Kunst
Gulbis was trots op zijn sterke optreden in Rotterdam	Kunst
Serena Williams, Victoria Azarenka en Maria Sjarapova verlieten in Melbourne vroegtijdig het toneel	Kunst
Tijdens de heetste momenten van de hittegolf in Melbourne speelde Sjarapova een hoofdrol in het meest besproken duel van de dag	Kunst
Het is lastig spelen, want hij geeft je geen ritme .	Kunst
Misschien heb ik gewoon te weinig wedstrijdritme	Kunst
Maar Bertens was na afloop van haar tweesetter (6-4, 6-4) wel erg positief over haar optreden in de grote Hisense Arena	Kunst
dat ze allebei nog grote stappen moeten maken om op de grote podia de betere tennissers te verslaan	Kunst

Cibulkova, vanwege haar geringe lengte 'Pocket Rocket' genoemd, stond voor het eerst op het hoogste podium van een grandslamtoernooi.	Kunst
Natuurlijk had ze een beter podium moeten uitkiezen	Kunst
Sinds haar debuut in het hoofdschema van de Australian Open in 2002 verandert Stosur	Kunst
Ook bij haar twaaelfde optreden in Melbourne was Stosur	Kunst
Vier halve finalisten, drie speelstijlen .	Kunst
Berdych zeurt nooit over het overvolle programma	Kunst
Op het hoogste podium schoot Berdych vaak mentaal te kort	Kunst
Een sterk optreden	Kunst
Toch ging na een dik uur het kaarsje langzaam uit	Vrije tijd, dagelijks leven
waarop de mondiale subtoppers als Mikhail Joezjni en Philipp Kohlschreiber geen antwoord hadden	Vrije tijd, dagelijks leven
maar Sijsling maakte duidelijk dat het ABN-Amro toernooi smaakmakers van eigen bodem niet kan missen	Vrije tijd, dagelijks leven
wacht de Nederlander een ontmoeting met Marin Cilic	Vrije tijd, dagelijks leven
Nadat een kwetsuur aan zijn rechterpols hem in 2010 een seizoen lang aan de kant hield	Vrije tijd, dagelijks leven
In de kwartfinales moest toernooidirecteur Richard Krajicek tot zijn grote spijt afscheid nemen van de nummers 1 en 2 van de plaatsingslijst	Vrije tijd, dagelijks leven
De voormalig fierefluiter heeft een duidelijk doel dit jaar	Vrije tijd, dagelijks leven
Söderling meet 1.93 meter en de Tsjech Berdych heeft 3 centimeter extra in huis .	Vrije tijd, dagelijks leven
De toeschouwers kregen een stevige prak voorgeschooteld .	Vrije tijd, dagelijks leven
eerder een kwestie van honger stillen , dan met smaak eten .	Vrije tijd, dagelijks leven
De laatste game van de derde set trok hij bijvoorbeeld met maar liefst vier aces naar zich toe .	Vrije tijd, dagelijks leven
Dat was meteen het opwindendste dat Parijs vrijdag voorgeschooteld kreeg.	Vrije tijd, dagelijks leven
Na twee gortdroge sets	Vrije tijd, dagelijks leven
Als een deken over het WTT hadden gelegen	Vrije tijd, dagelijks leven
hield Tomas Berdych de Nederlandse tennisers ook in Ahoy een spiegel voor	Vrije tijd, dagelijks leven
En aan zijn lichaam zegt hij dagelijks te sleutelen	Vrije tijd, dagelijks leven
nu Wawrinka de ban heeft gebroken voor de slippersdragers van de 'Fab Four'	Vrije tijd, dagelijks leven

De forehand van Cilic zwabberde op cruciale momenten	Vrije tijd, dagelijks leven
en nadien sloeg de Chinese zich fierefluitend door het toernooi.	Vrije tijd, dagelijks leven
Errani verloor in een Italiaanse onderonsje van Flavia Pennetta: 6-3 en 6-1.	Vrije tijd, dagelijks leven
Ze zwaaide met haar racket als een vliegenmep-per	Vrije tijd, dagelijks leven
wil hij deze week in Marseille op zoek naar meer succes	Reis, transport
De Schot is op de weg terug na een rugoperatie	Reis, transport
Ik hoop dat deze blessure mij de rest van het seizoen niet in de weg zit.	Reis, transport
Op de dag dat de grote kanonnen Juan Martin Del Potro en Andy Murray eruit vlogen	Reis, transport
Tijdens de avondsessie vloog publiekstrekker Andy Murray er met dezelfde cijfers uit.	Reis, transport
In 2013 was de derde ronde het eindstation voor de nummer 5 van de wereld	Reis, transport
Vorig jaar versperde de Zweed Robin Söderling de Spanjaard Rafael Nadal in de achtste finale de weg die naar zijn vijfde titel moest leiden	Reis, transport
Arantxa Rus (ranking 157) en Michaëlla Krajicek (275) moeten toch echt in staat zijn na een rampjaar terug te keren in de top 100	Reis, transport
Hogenkamp en Kiki Bertens leverden in Hongarije een indrukwekkende week tennis af	Reis, transport
Begin april kan zij opnieuw een flinke stap zetten met het Fed Cupteam	Reis, transport
keren de Oranjevrouwen voor het eerst sinds 1999 terug op het een na hoogste niveau.	Reis, transport
dat ze allebei nog grote stappen moeten maken om op de grote podia de betere tennissers te verslaan	Reis, transport
Tennistalent Indy de Vroome op koers	Reis, transport
Cibulkova wist wie het pad voor haar had geëffend	Reis, transport
De benen van Cibulkova - 24ste op de WTA-ranking - hadden haar niet eens naar de top-10 kunnen dragen	Reis, transport
Na Li betreedt bekend terrein	Reis, transport
Het is al wel tien jaar duidelijk dat de Zwitser met de magistrale backhand in technisch opzicht over bijzondere gaven beschikt	Geloof
kwam overigens niet helemaal uit de lucht vallen	Geloof
toen de twee reuzen aan hun match begonnen en misschien hadden de thuisblijvers wel gelijk	Geloof

nu Wawrinka de ban heeft gebroken voor de slip-pendragers van de 'Fab Four'	Geloof
Ileen het vleugje magie ontbreekt nog in het power-tennis van Berdych.	Geloof
Coach Carlos Rodriguez wees tijdens die partij be- zwerend naar het hoofd	Geloof
Het was alsof de ziel uit haar onorthodoxe spel was verdwenen	Geloof
maar haar adhd-achtige energie is een magisch wa- pen én een struikelblok tegelijk	Geloof
Was het dan toch het noodlot	Geloof
De sprookjesachtige Wimbledontitel	Geloof
Tennisster Na Li hield na haar overwinning bij de Australian Open niet het geijkte beleefdheidspraatje, maar ze stak de draak met alles en iedereen.	Geloof
De drie overwinningen van Bertens in het Rotter-damse topsportcentrum hebben niet veel voorspel- lende waarde.	Geloof
De grootste pessimist durfde vijf jaar geleden nog niet te voorspellen dat	Geloof
En zo boekte de veel fittere Kroaat zijn negende over- winning in twaalf dagen	Economie
Sijsling boekte al zijn derde zege op de Duitse num- mer 27 van de wereld	Economie
Cilic rekende gedecideerd af met publiekstrekker Andy Murray:	Economie
De Kroaat serveerde uitstekend en kon Murray in de rally bovendien met gemak bijhouden	Economie
Tijdens de avondsessie vloog publiekstrekker Andy Murray er met dezelfde cijfers uit.	Economie
Als die eerste service binnen de lijnen komt, is dat een klap die een daalder waard is	Economie
Er werd stuivertje gewisseld tot aan de zesde game	Economie
waarna hij met een dubbele fout het heft uit han- den gaf.	Economie
Begin april kan het team van captain Paul Haarhuis via de play-offs promotie naar wereldgroep II be- werkstelligen	Economie
Op dat gebied is veel winst te behalen.	Economie
De nummer 1 van Frankrijk had ook een sabbatical kunnen nemen	Economie
De 31-jarige Chinese boekte haar derde finaleplaats	Economie
de tennisser uit Zwitserland die in de schaduw van Roger Federer keer op keer faalde	Natuur
Amsterdammer zet Nederlands tennis even in zon- nig daglicht	Natuur

Voor titelverdediger Del Potro waren de druiven zuur	Natuur
Gulbis, op dit moment de mondiale nummer 24, wil doorstromen naar de top tien van de wereldranglijst.	Natuur
en dat betekent dat ze geen uitzicht hadden op de tweede ronde van de Australian Open	Natuur
en meest ervaren Nederlandse tennisster	Natuur
dat elke sporter met een leeuwenhart mag dromen van een onmogelijke missie	Natuur
Toen zweefde ze op een wolk	Natuur
de adrenaline spuit tijdens elke rally uit haar oren, de hartstocht weerklinkt in het gekreun na de service	Natuur
De kleine Zuid-Afrikaanse zoemde als een bij over het centercourt	Natuur
speelt sinds korte tijd zijn linkerpols de Argentijn parten	Spel
maar vervolgens was zijn opponent uitgeraasd	Spel
Söderling speelde op dat moment ook zijn beste spel .	Spel
waarin de vermoeidheid vooral Berdych parten ging spelen	Spel
Overbelasting na twee vlotte potjes op een indoorbaan	Spel
Fed Cupteam zet vlekkeloze reeks neer	Spel
Toch waren Kiki Bertens en Jesse Huta Galung tevreden over hun spel tegen mondiale subtoppers	Spel
Met hun zege in het dubbelspel op Roland Garros hebben Venus en Serena Williams de gehoopte troostprijs binnengehaald	Spel
toen ze in een nagenoeg lege perszaal in Cincinnati opbiechtte dat ze zojuist de laatste partij had gespeeld	Spel
Hij zei geen bodybuilder als Rafael Nadal te willen worden	Sport
struikelde over de laatste horde	Sport
Waarmee niet gezegd was dat hij bij voorbaat de handdoek gooit	Sport
Cilic, daarentegen, kwam in een bloedvorm naar Rotterdam	Sport
Het succes in Hongarije betekende een droomstart voor Haarhuis als captain.	Sport
Zij wil hulp en steun bieden, maar ook de privécoaches niet in de wielen rijden .	Sport
Ook gisteravond had zij op Melbourne Park nog een sparringpartner gevonden.	Sport

Eindelijk mag ook Cibulkova zich vaandeldrager noemen van haar generatie	Sport
Tomas Berdych kwam daarin op achterstand, maakte dat weer goed met een paar raketten van 220 kilometer	Techniek, wetenschap
Je hoeft geen fan te zijn van zijn bijna machinale repertoire	Techniek, wetenschap
Bertens was wel zo eerlijk om toe te geven dat haar service ver beneden peil was	Techniek, wetenschap
Ik moet rustig onderzoeken wat wijsheid is	Techniek, wetenschap
Zodra Cibulkova de brommer start , is ze niet te houden en schiet ze van links naar rechts over de baan .	Techniek, wetenschap
Maar te vaak blies Cibulkova haar motortje op	Techniek, wetenschap
In de halve finale tegen Cibulkova zei de vermoeide Radwanska in ' slow motion ' te hebben gespeeld	Techniek, wetenschap
Als de tank leeg was en mentaal een draadje knapte , was Cibulkova weerloos.	Techniek, wetenschap
Sijsling redt Krajicek	Ongeluk, rampspoed
Nederlander haalt halve finales op dag dat toppers struikelen in Ahoy	Ongeluk, rampspoed
donderdag ging hij verrassend al in de tweede ronde onderuit	Ongeluk, rampspoed
Arantxa Rus (ranking 157) en Michaëlla Krajicek (275) moeten toch echt in staat zijn na een rampjaar terug te keren in de top 100	Ongeluk, rampspoed
hun namen worden niet met angst en beven genoemd in de internationale tenniswereld	Ongeluk, rampspoed
De 22-jarige Wateringse strandde in de laatste ronde van het kwalificatietoernooi	Ongeluk, rampspoed
Maar vooralsnog hielp dat niet, want ze gingen op identieke wijze ten onder	Ongeluk, rampspoed
Staken gisteren niet uitbundig de vlag uit	Politiek, beleid
Haarhuis, toch vaak een flapuit, is diplomatieker dan ooit nu hij bij de tennisbond werkt	Politiek, beleid
Door hun zege hebben ze die eretitel alvast over een periode van twee jaar binnengesleept	Politiek, beleid
Met haar machtsgreep op Wimbledon	Politiek, beleid
Er is niets mooiers dan een jaar later terug te keren naar Wimbledon en het toernooi te openen als de regerend kampioen	Politiek, beleid
Maar dankzij de prestaties van Igor Sijsling kreeg het zwaar geplaagde Nederlandse tennis een welkome opkikker .	Geneeskunde
De Amsterdammer zorgde in Rotterdam na elf magere jaren weer eens voor succes van eigen bodem	Geneeskunde

Richel Hogenkamp en Arantxa Rus verloren de eerste ronde van het kwalificatietoernooi in Melbourne op een manier die pijn deed aan de ogen	Geneeskunde
Haarhuis moet behoedzaam opereren	Geneeskunde
Haarhuis opereert behoedzaam	Geneeskunde
Marion had er met haar vader Walther, architect van haar wonderlijke rituelen en tot voor kort haar coach, over gesproken	Werk, handwerk
Door hun zege hebben ze die eretitel alvast over een periode van twee jaar binnengesleept	Werk, handwerk
Op haar best is Radwanska de grote ' ontregelaar ', de vrouw die power ontmantelt met touch en finesse	Werk, handwerk
hoe ik mijn steentje bij kan dragen	Werk, handwerk

3. Schaatsen

Metafoor	Bron
Met tweeledige gevoelens overzag de 33-jarige [...] het bloedbad dat even daarvoor was aangericht op 'zijn' 1500 meter	Gevecht, conflict
e afstand waarop hij over zes weken zijn olympische titel van Vancouver mag verdedigen	Gevecht, conflict
Want door zijn triomf op de 1500 meter, in 1.45,75 minuten, mag hij in de Russische badplaats ook op de 1000 meter aantreden	Gevecht, conflict
Als het mes op mijn keel staat ben ik op m'n best	Gevecht, conflict
Triomf als tussendoortje	Gevecht, conflict
Hij gaat over lijken als het moet.	Gevecht, conflict
In de slotrit van de Essent/EK allround moest de rijder uit de Corendon-formatie van coach Jan van Veen 5,12 seconden goedmaken	Gevecht, conflict
Om die reden leverde hij zijn riant en doorlopende contract bij de formatie van Gerard Kemkers in.	Gevecht, conflict
Ze leken onverslaanbaar	Gevecht, conflict
Berga en Boon behoorden tot de vroege vluchters , [...] als Sander Kingma, Rob Hadders, Sjaak Schipper en Erik Jan Kooiman waren mee in de ontsnapping	Gevecht, conflict
De achtervolgers probeerden nog van alles, maar ze kregen de vier koplopers niet meer te pakken.	Gevecht, conflict
Dat een andere schaatser diens op eigen kwaliteit veroverde olympische ticket zou moeten verscheuren	Gevecht, conflict
Wie superstayer Bob de Jong verslaat op de op een na langste afstand	Gevecht, conflict
De Noord-Hollander uit de Corendonformatie van Jan van Veen reed in een onderling duel met Kramer een gedurfde rit	Gevecht, conflict

In het onderlinge duel in de slotrit	Gevecht, conflict
Het zette de snel doorgebroken Nuis aan tot een vier jaar durende revanche	Gevecht, conflict
Zijn coach Kemkers zei dat Verweij, een favoriet, de fouten had gemaakt die op de loer lagen.	Gevecht, conflict
Welk offer moest hij brengen om goud te veroveren?	Gevecht, conflict
De 31-jarige Rus beseftte al vroeg dat hij Kramer niet kon bedreigen	Gevecht, conflict
Na races tegen Frankrijk en Polen staan de Nederlandse mannen in de finale tegenover Zuid-Korea, een formatie met een eigen stijl.	Gevecht, conflict
Die formatie , gecoacht door bondscoach Arie Koops en TVM-trainer Gerard Kemkers, scheurde de concurrentie aan stukken	Gevecht, conflict
In de halve finale tegen Polen, dat eerder Noorwegen uitschakelde,	Gevecht, conflict
Missie geslaagd , Skobrev wereldberoemd in Rusland	Gevecht, conflict
Het veroveren van de bronzen medaille vier jaar geleden in Vancouver door de Poolse vrouwen in de team pursuit	Gevecht, conflict
De uitschakeling in de halve finales 1000 meter van het shorttrack kwam hard aan	Gevecht, conflict
Bij het passeren van de finish op het ijs van het Iceberg schaatspaleis vocht de boomlange pupil van bondscoach Jeroen Otter tegen de tranen	Gevecht, conflict
Zij had na de uitschakelingen op het kleine baantje van het Oranjeshorttrackteam en de 1500 meter al haar troeven gezet op een medaille op deze 1000 meter.	Gevecht, conflict
verklaarde Ter Mors haar uitschakeling in de halve finale	Gevecht, conflict
Verscheidene shorttracksters schoten de Nederlandse voorbij	Gevecht, conflict
Richardson en Zhang haalden in een onderling duel echter het beste bij elkaar naar boven	Gevecht, conflict
Ze wilde wraak nemen voor haar uitschakeling in de halve finale en de rit winnen, maar slaagde daar niet in.	Gevecht, conflict
Op luttele kilometers van de finish probeerde De Vries te ontsnappen , maar Spigt haalde haar terug	Gevecht, conflict
Mariska Huisman wordt opgevangen na haar overwinning op het natuurijs van de Weissensee	Gevecht, conflict
Voor de slotafstand, de tweede 1.000 meter van het weekeinde, stond Boer nog tweede. Ze waande zich veilig.	Gevecht, conflict

Zij moest Hong Zhang en de titelverdedigster Heather Richardson van zich afhouden .	Gevecht, conflict
Winnares van de A-groep op de 1.500 meter, Ireen Wüst, zei zaterdag uit te kijken naar de directe confrontatie met Ter Mors	Gevecht, conflict
Maar ze komt bij de start te traag weg om een bedreiging te zijn voor de wereldtoppers op de 500 meter.	Gevecht, conflict
Is het genoeg om het record van Nagano aan te vallen?	Gevecht, conflict
De Nederlanders zullen in Sotsji vooral stuiten op tegenstand uit gastland Rusland	Gevecht, conflict
Enkele dagen later was er revanche .	Gevecht, conflict
In het eerste jaar, onder de vlag van koekjesfabrikant Liga , was er nog succes.	Gevecht, conflict
Het bleek een vorm van ijsdansen .	Kunst
Vier jaar geleden miste de schaatsacrobaat Kjeld Nuis,	Kunst
een jonge rijder die de portrettengalerij van het schaatsjaarboek niet eens heeft gehaald.	Kunst
Na races tegen Frankrijk en Polen staan de Nederlandse mannen in de finale tegenover Zuid-Korea, een formatie met een eigen stijl .	Kunst
om de spanning op te voeren en spektakel te bieden .	Kunst
De Koreanen hebben van de ploegenachtervolging een nummer gemaakt .	Kunst
De 500 meter is het allermooiste nummer van de langebaansport, het koningsnummer .	Kunst
zo pakte het wel uit bij het debuut in Turijn	Kunst
De KNSB heeft een meesterstuk geschreven voor het langebaanschaatsen, zonder twijfel.	Kunst
Bronzen Greig schrijft geschiedenis	Kunst
De afgelopen twintig edities won er slechts drie-maal een buitenlander.	Kunst
omdat hij daar voor zijn gevoel tweede viool speelde achter Kramer op wie alles was en is afgestemd	Kunst
en Jan Blokhuijsen is EK allround opmaat naar Winterspelen	Kunst
Greig is de eerste Australiër ooit op een WK-schaatspodium .	Kunst
De 1500 meter zorgde voor een zinderende apotheose van het olympisch kwalificatoetoernooi.	Kunst
De blonde vuurvreter imponeerde tot acht kilometer met rondjes van dertig seconden,	Kunst

bereidt zich momenteel op Tenerife voor op zijn olympische optredens	Kunst
Voor haar gevoel over de 1500 meter langebaan, zei het volgens het multitalent echter niks. Dat is een heel ander verhaal.	Kunst
Ze behaalde geen punten, vandaar dat gedwongen optreden in de B-groep in Berlijn. Rijden zonder publiek.	Kunst
Zeven optredens op een en dezelfde de Winterspelen	Kunst
Otters ogen twinkelden terwijl hij het optreden van Ter Mors onderkoeld analyseerde	Kunst
Het eerste internationale optreden in het olympische seizoen is mislukt.	Kunst
werd bij haar eerste internationale optreden van deze winter gediskwalificeerd	Kunst
Het seizoen eindigde halverwege, met een desastreus optreden op de NK sprint te Groningen.	Kunst
Een hernieuwd olympisch optreden is voor Gerritsen veraf	Kunst
werd pas in de slotronde de voet van het gaspedaal gehaald.	Reis, transport
Hij zei zelf altijd bezig te zijn geweest met een individuele route naar de Spelen.	Reis, transport
Dat de twee vorig seizoen, na drie gedeelde jaren bij TVM, elk de eigen route gingen	Reis, transport
In de eerste ronde tegen het gehandicapte Frankrijk, met de zieke Alexis Contin aan boord,	Reis, transport
De Holtenaar kon niet ontkennen dat hij dit keer van heel ver was gekomen.	Reis, transport
maar kwalificatie voor Sotsji bleek voor hem tot tweemaal toe een brug te ver.	Reis, transport
Boer weet grote stap niet te zetten en schaatst weer naar vierde plaats	Reis, transport
terwijl vijftig meter verderop drie andere vrouwen het erepodium beklommen.	Reis, transport
waarna de Koreaanse starter haar van het ijs stuurde.	Reis, transport
Sommige dagen vloog Kleibeuker over het ijs.	Reis, transport
Daarna begon het lange wachten, waarbij ze alleen door de latere kampioene Sablikova en landgenote Wüst werd gepasseerd.	Reis, transport
In 2012, in Calgary, deed ze alweer een stapje terug.	Reis, transport
Die koerste, na een ijzersterke 500, op lijfsbehoud.	Reis, transport
balend dat het haar niet was gelukt een grote stap in haar carrière te zetten.	Reis, transport

Ze ligt op koers en dat was ook een beetje de planning.	Reis, transport
Vijftig meter verderop beklommen op dat moment Wüst, Bachleda-Curus en Van Beek het erepodium.	Reis, transport
Die kwam ten val bij een roekeloze inhaalmanoeuvre in de tweede bocht.	Reis, transport
Er zijn ook talenten, die met enige vertraging de stap naar de top maken . Lotte van Beek (22) is er een.	Reis, transport
De Canadese kampioene is dit seizoen de weg compleet kwijt	Reis, transport
Dat lijkt intussen een enorme zoektocht geworden.	Reis, transport
en stapje voor stapje ging het beter.	Reis, transport
Shorttrackster Jorien ter Mors ligt op koers voor twee olympische gouden plakken.	Reis, transport
Het boegbeeld van de oosterburen is 42 jaar.	Reis, transport
Geschillencommissie stuurt Annouk van der Weijden naar Sotsji op olympische 3000 meter	Reis, transport
De Zuid-Hollandse brunette lag drie ritten lang op koers voor de wereldtitel.	Reis, transport
Michel Mulder stak zijn bewondering niet onder stoelen of banken	Vrije tijd, dagelijks leven
Zijn feestje op het ijs was abrupt afgebroken	Vrije tijd, dagelijks leven
Deze wedstrijd stond al vier jaar in mijn agenda .	Vrije tijd, dagelijks leven
Blokhuijsen besloot na drie seizoenen het gespreide bedje van TVM te verlaten	Vrije tijd, dagelijks leven
Achtbaan van emoties	Vrije tijd, dagelijks leven
De plaats op de bagagedrager van Sven Kramer was voor hem van secundair belang.	Vrije tijd, dagelijks leven
Uit de genenpoel kwam Koen Verweij tevoorschijn, de man die woont in de 1.500, die de 1.500 eet, slaapt en drinkt , Mister Schaatsmijl - zo moest het zijn sinds het begin der tijden of in elk geval de IJstijd.	Vrije tijd, dagelijks leven
en dat hij voor de zekerheid het best een strakke 1.44'er op de klokken kon zetten .	Vrije tijd, dagelijks leven
Na vier ronden werd het 'toeren', om krachten te sparen.	Vrije tijd, dagelijks leven
de Australische Desley Hill, zelf afkomstig uit het skeeleren en ook de vrouw achter de sportieve opleving van Anice Das	Vrije tijd, dagelijks leven
Emotionele achtbaan sprintsters	Vrije tijd, dagelijks leven
Om vervolgens toch strijdbaar de deur open te houden: Misschien krijg ik dinsdag nog een prachtig cadeautje in de vorm van een olympisch ticket .	Vrije tijd, dagelijks leven
Het plaatsnemen in de spreekwoordelijke wachtkamer ging haar nog slechter af dan haar concurrente Gerritsen.	Vrije tijd, dagelijks leven

Om vervolgens weer plaats te nemen in de ‘acht-baan’ :	Vrije tijd, dagelijks leven
Met een uiteindelijke vijfde plek, door de gewonnen B-finale op de 1000 meter, nam Ter Mors afscheid van de olympische shorttracktempel in Sotsji	Vrije tijd, dagelijks leven
Aan het begin van de race reed ze op kop, maar ze verzuimde de deur dicht te houden.	Vrije tijd, dagelijks leven
De 28-jarige Margot Boer ontpopte zich tot heuse smaakmaker.	Vrije tijd, dagelijks leven
Zondag staat deze afstand in haar agenda , maar trainen op de 400 meterbaan zit er voor die tijd niet meer in en is volgens haar ook niet nodig.	Vrije tijd, dagelijks leven
De gedachte dat het haar vaarwel was van het echte schaatsen was nog niet aan de bronzen medaillewinnares besteed.	Vrije tijd, dagelijks leven
De ene dag leek Margot Boer uitzicht te hebben op de wereldtitel sprint	Vrije tijd, dagelijks leven
Boer werd geplaagd door een opspelende rugblessure, maar beet zich door de pijn heen , met een persoonlijk record van 37,28 seconden als topprestatie.	Vrije tijd, dagelijks leven
Een sportman in de bloei van zijn leven wil zulke privileges niet.	Natuur
of zou het meer opleveren om de ster van de voorbereidingsperiode te zijn?	Natuur
Uit de genenpoel kwam Koen Verweij tevoorschijn, de man die woont in de 1.500, die de 1.500 eet, slaapt en drinkt, Mister Schaatsmijl - zo moest het zijn sinds het begin der tijden of in elk geval de IJstijd.	Natuur
Blokhuijsen (24) kon zich Tweede Kerstdag openlijk over dat schrikbeeld uitspreken	Natuur
Nederland droop tweemaal af met brons.	Natuur
Dan komt er een soort oerkracht naar boven.	Natuur
En hij is beresterk.	Natuur
En dat biedt kansen voor iedereen die de afgelopen seizoenen genoeg moest nemen met een plaats in zijn schaduw	Natuur
Maar Sven is een kannibaal. Zoals hij in de slottronden kan versnellen, dat is weergaloos.	Natuur
met de uitverkoren Antoinette de Jong (18) als uitschieter in de vijver vol talent.	Natuur
Ze had op de streep nog adem over gehad	Natuur
Ik heb gewoon verrot gereden , klonk het wars	Natuur
de boomlange pupil van bondscoach Jeroen Otter	Natuur
Het was lastig te verteren dat de onfortuinlijke Ligarijdstster Nauta	Natuur

Schaatsen beoefent ze met haar hoofd, shorttrack met haar hart	Natuur
De onfortuinlijke Koen Verweij verloor het goud op de koningsafstand met 0,003 seconde van een 29-jarige vader van twee jonge dochtertjes	Politiek, beleid
Niet normaal hoe zij hier in Sotsji heersen.	Politiek, beleid
De Nederlandse afvaardiging juichte extra hard voor hem.	Politiek, beleid
Behalve Tuitert verzekerden ook Verweij (tweede in 1.46,28), Groothuis (derde in 1.46,42) en Kramer (zesde in 1.46,65) zich van een startbewijs op de schaatsmijl.	Politiek, beleid
waarna hij de onwaarschijnlijke macht vond om in de laatste vijf rondjes zelfs te versnellen naar hoge 29'ers	Politiek, beleid
Achter Blokhuijsen en Verweij legde de Noor Harvard Bökko beslag op het brons	Politiek, beleid
De alleenheerser van de afgelopen jaren, Sven Kramer, heeft nog minder interesse in het toernooi dan zijn ploeggenote	Politiek, beleid
Nederland mag, per sekse, maximaal tien schaatsers afvaardigen naar de Spelen.	Politiek, beleid
Kramer profiteerde door mee te sluipen in de slipstream van zijn opponent.	Politiek, beleid
Daar zal zijn uithoudingsvermogen borg staan voor een retourtje Sotsji.	Politiek, beleid
m de kleine schaatslanden de kans te bieden groot-machten als Nederland en Verenigde Staten te verrassen	Politiek, beleid
De nuchtere Friezin Thijsje Oenema en de flamboyante Noord-Hollandse Annette Gerritsen weten vanavond pas of zij op de 500 meter in aanmerking komen voor een startbewijs in de olympische winterplaats Sotsji.	Politiek, beleid
Ter Mors onderging de unieke dubbele belasting in twee sporten zonder protest.	Politiek, beleid
De reus van Beslist.nl, het team van coach Gerard van Velde, was enige tijd ontroostbaar	Geloof
Had hij 6.10 kunnen rijden als hij het afgelopen jaar als een monnik naar de olympische 5 kilometer had toegeleefd?	Geloof
Welk offer moest hij brengen om goud te veroveren?	Geloof
Gods fokprogramma maakte van hem de perfecte 1.500-meterman.	Geloof
Brodka moest voor zijn droom echter grote individuele offers brengen	Geloof

Als je dieper gaat, kom je bij de kern en dan merk je dat het heilige vuur nog steeds brandt.	Geloof
Het is een kwestie van offers en planning.	Geloof
met de uitverkoren Antoinette de Jong (18) als uitschieter in de vijver vol talent.	Geloof
Er viel niet veel te bepraten, aldus Gerritsen, die uit het niets, na enkele keren stevig ademen en zuchten, toch nog een lach op het gezicht toverde.	Geloof
Ze had niet geloofd dat het sprookje van de schaatsende moeder - zo kwam zij in tal van media de voorbije weken - zo zou aflopen	Geloof
Bondscoach Jeroen Otter zag zijn 1,82 meter lange pupil een dag voor de 1500 meter langebaan verschrompelen tot twee turven hoog.	Geloof
Na elk van de eerste drie ritten bemerkte ze het euvel opnieuw	Geloof
Na vijf dagen hoogspanning in Thialf ging Mark Tuitert volledig uit zijn dak	Techniek, wetenschap
Behalve Tuitert verzekerden ook Verweij (tweede in 1.46,28), Groothuis (derde in 1.46,42) en Kramer (zesde in 1.46,65) zich van een startbewijs op de schaatsmijl.	Techniek, wetenschap
Nee, deze jongen is zeker nog niet versleten.	Techniek, wetenschap
maar dat waren ontzettend wijze lessen	Techniek, wetenschap
De achterste man, profiterend van de windschaduw van zijn voorgangers, duwt de trein het rechte eind op.	Techniek, wetenschap
Daar is-ie weer, de matrix. Het lijstje met achttien olympische startplaatsen, dat	Techniek, wetenschap
Maar het was tegelijkertijd ook een race tegen de klok.	Techniek, wetenschap
bolwerk stort in; Pechstein laatste exponent van succesvolle Duitse schaatsgeneratie	Techniek, wetenschap
In de 5 kilometer tegen de Japanse Hozumi kwam ze pas na drie rondjes op dreef.	Techniek, wetenschap
Ze reed in een uiterst gelijkmatig schema (vijfmaal 32,8) naar een persoonlijk record van 6.55,66.	Techniek, wetenschap
'Annetje', zo spreekt schaatscoach Jac Orie zijn pupil Annette Gerritsen vaak toe	Techniek, wetenschap
Toen ging zijn wankelmoedige pupil in de eerste bocht	Techniek, wetenschap
Berga maakte het karwei kundig af in de eind-sprint.	Werk, handwerk
Kramer was na zijn eigen topverrichting , de derde tijd (6.10,97) uit de geschiedenis in Thialf, 'dubbel blij'	Werk, handwerk

hij deelde de rit in en bouwde hem op, het verval verliep volgens plan en ook met verzuurde benen bleef hij op de techniek letten.	Werk, handwerk
En nu, in Hamar, kon hij op de afsluitende tien kilometer gecontroleerd schaatsen om zijn eerste internationale hoofdprijs als senior in de wacht te slepen.	Werk, handwerk
De samenwerking bleef prima tot in de laatste ronde	Werk, handwerk
rouwen die Nederland vertegenwoordigen op het langebaanschaatsen in Sotsji, bieden hoop op een rijke medailleoogst.	Werk, handwerk
Gerritsen torst twee zware jaren met zich mee.	Werk, handwerk
Hoewel zij in de eerste rondes van de 1000 meter achterin moest afwachten, werkte ze zich langzaam maar zeker naar voren.	Werk, handwerk
Een valpartij met drie tegenstandsters voor haar sloeg vervolgens een gat en het dichtrijden sloopte Ter Mors.	Werk, handwerk
Richardson en Zhang haalden in een onderling duel echter het beste bij elkaar naar boven	Werk, handwerk
en verging voor Kjeld Nuis een beetje de wereld	Ongeluk, rampspoed
Hij dacht het zijne van die ramprit.	Ongeluk, rampspoed
Je kunt op een perfecte dag alles perfect doen maar toch vierduizendste tekortkomen op Brodka, de Poolse brandweerman.	Ongeluk, rampspoed
een lelijke schouderblessure na een skeelerongeluk gooide haar terug van schaatsdiva naar schaatstobber	Ongeluk, rampspoed
bolwerk stort in; Pechstein laatste exponent van succesvolle Duitse schaatsgeneratie	Ongeluk, rampspoed
liep Yu zo stevig uit dat de wereldtitel de Chinese slechts kon ontglippen bij een valpartij (37,72 om 38,15)	Ongeluk, rampspoed
Zij strandde gisteren in de kwartfinale van de 500 meter.	Ongeluk, rampspoed
Boer bleef ontredderd achter	Ongeluk, rampspoed
Ze sleepte twee andere schaatssters in haar val mee.	Ongeluk, rampspoed
Eén ding zat hem dwars: de Nederlandse dominantie.	Geneeskunde
Een tijdcorrectie van 0,04 seconden hielp Michel Mulder aan historisch goud en bezorgde Jan Smeekens met een miniem verschil (0,012) een eeuwig olympisch trauma	Geneeskunde

Ik kwam niet naar Sotsji om Sven af te laten rekenen met zijn trauma.	Geneeskunde
de Australische Desley Hill, zelf afkomstig uit het skeeleren en ook de vrouw achter de sportieve opleving van Anice Das	Geneeskunde
en zo de hoop op een olympisch ticket op de 3000 meter levend hield.	Geneeskunde
In de daaropvolgende kwartfinale hield Ter Mors haar droom nog levend.	Geneeskunde
die hem, zeker qua resultaat, veel krediet opleverde.	Economie
Eigenzinnigheid Blokhuijsen betaalt zich uit met goud op EK allround in Hamar	Economie
en dacht aan het begin te veel terrein onbenut te hebben gelaten.	Economie
Boer rijdt daar de 500 en de 1.000 meter en zal daarna ongetwijfeld de rekening opmaken.	Economie
De capaciteiten om het podium te halen heeft ze daardoor wel	Economie
De nationale ploeg, met stayer Jorrit Bergsma op de reservebank,	Sport
Tijdens de laatste kwartfinale tegen team USA deed zij haar kopwerk als derde schaatsster en qualificeerde zij zich samen met Ireen Wüst en Lotte van Beek in een olympisch record voor de halve eindstrijd vandaag tegen Japan.	Sport
De tweede race was één grote mispeer , oordeelde ze.	Sport
Ook hier werd Jing Yu, een vlieggewicht uit het steenkoude oord Harbin,	Sport
Afgelopen jaar was de 1500 meter nog een ware tombola	Spel
Zij had na de uitschakelingen op het kleine baantje van het Oranjeshorttrackteam en de 1500 meter al haar troeven gezet op een medaille op deze 1000 meter.	Spel